БЕЛАРУСКАЯ МАЛАДЗЁЖНАЯ ГАЗЕТА

ЧЫРВОНАЯ ЧЗ ЗМЕНА

3 лютага 1994 г.
Чацвер
№ 13 (13729)
Кошт у розніцу 20 рублёў
Выдаецца з 1921 года

У НУМАРЫ:

"У АДНЫМ МЯШКУ." Што лепш: калектыўная гаспадарка ці фермерская? 2

БАБРУЙСК – ГОРАД КАНТРАСТАЎ. 2

СЛОЎНІК ІМЕНАЎ. Як вас цяпер называць. 3

Малюе Віктар ДУБОВІК

Кур'ер "ЧЗ"

Дзеці міру – дзецям вайны

Сёлета спаўняецца 50 гадоў з дня вызвалення нашай шматпакутнай Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. Мільёны жыццяў забрала гэта крывавая вайна, кожны чацвёрты жыхар рэспублікі назаўсёды застаўся ляжаць у сырой зямлі.

Трагедыя не абышла і дзяцей: сотні тысяч загінулі, многім прыйшлося прайсці праз канцэнтрацыйныя лагеры. На плечы дзяцей легла праца ў тыле, аднаўленне разбуранай вайной гаспадаркі.

Шмат кніг напісана пра вайну, шмат знята фільмаў. Але ўсё гэта зроблена дарослымі. Мы звяртаемся да сённяшняга пакалення дзяцей з заклікам сабраць матэрыялы пра дзяцей вайны, тых, хто загінуў і хто перажыў яе жахі.

Успаміны тых, хто быў вашымі равеснікамі ў гады вайны, запісаныя і дасланыя вамі, будуць публікавацца на старонках газет "Зорька" і "Чырвоная змена", а затым выйдуць асобнай кнігай.

Калі вам не споўнілася 18 год, дасылайце нарысы і сабраныя вамі матэрыялы па адрасу: 220030, г.Мінск, вул.К.Маркса, 40, ЦК СМБ. На канверце пазначайце: акцыя "Дзеці міру — дзецям вайны". Тэл. для даведак: 29-30-63.

Патрыёты-дэмакраты – за аб'яднанне сіл

У Мінску адбылося чарговае пасяджэнне кансультацыйнай нарады патрыятычна-дэмакратычных сіл, у якім прынялі ўдзел прадстаўнікі Аб'яднанай дэмакратычнай партыі Беларусі, Беларускай сацыял-дэмакратычнай Грамады, Беларускай Сялянскай партыі, Хрысціянска-дэмакратычнай злучнасці, Нацыянальна-дэмакратычнай партыі, Партыі народнай згоды, Таварыства беларускай мовы, Беларускага згуртавання вайскоўцаў.

Удзельнікі нарады аднадушна ацанілі адстаўку С.Шушкевіча і "сілавых" міністраў, як наменклатурны пераварот і шлях да наменклатуры Кебіча, якая канчаткова разваліць дзяржаву і эканоміку.

Удзельнікі нарады выказаліся за аб'яднанне дзеянняў дэмакратычна-патрыятычных сіл, каб спыніць дыктатуру. Пытанне аб'яднання будзе абмеркавана на чарговым пасяджэнні нарады.

Не судзіце і не судзімыя будзеце?

Як стала вядома з крыніц, вартых даверу, старшыня гарадскога суда г.Барысава Э.Храмянкоў падазраецца ў службовым злачынстве.

З санкцыі пракурора Мінскай вобласці супрацоўнікі КДБ правялі вобыск у службовым кабінеце і кватэры Э.Храмянкова. У ходзе яго канфіскаваныя некалькі тысяч даляраў ЗША, незарэгістраваны пісталет. У трох гаражах, якія належаць старшыні суда, знойдзены скрынкі з гарэлкай, спіртам і аўтамабільныя колы. Пасля вобыску Э.Храмянкоў па стану здароўя быў шпіталізаваны.

У сувязі з гэтым здарэннем Барысаўская арганізацыя АДПБ звярнулася да ўлад і грамадзян горада з заявай, у якой заклікала пачаць рашучую барацьбу з карупцыяй.

БелаПАН.

Саюз Моладзі: рэальнасць і перспектывы

На мінулым тыдні адбылася 41-я Мінская гарадская справаздачна-выбарчая канферэнцыя Саюза моладзі Беларусі.

Складаны перыяд перажыла гарадская маладзёжная арганізацыя пасля сваёй канферэнцыі ў снежні 1989 года: была грамадска-палітычнай, потым грамадскай; знаходзілася "ў асадзе" ў перыяд паміж 5 і 6 сесіямі Вярхоўнага Савета рэспублікі... Але моладзь выстаяла. Смелыя і дзёрзкія рашэнні гарадскога камітэта дазволілі яму стаць самастойным, сапраўды незалежным. На рахунку гарадской арганізацыі шмат канкрэтных спраў: вылучэнне ў папярэдняй перадвыбарнай кампаніі 12 кандыдатаў ад моладзі ў Вярхоўны Савет, больш як 30 — у гарадскі, каля 100 — у раённыя; падтрымка гарадскога стачкама; будаўніцтва МЖК; развіццё маладзёжнага турызму; маладзёжныя фестывалі; адпачынак школьнікаў у лагерах "Зубраня", "Артэк". Пра ўсё гэта гаварылася ў справаздачным дакладзе, з якім выступіў першы сакратар Мінскага ГК СМБ В.Гардзяеня.

Зараз Мінская гарадская арганізацыя СМБ налічвае больш як 25 тысяч членаў. Як паведаміў адзін з дэлегатаў, у часы "парламенцкага маразму" арганізацыі і яе работнікам даводзіцца вельмі цяжка. І ўсё ж, у выступленні загадчыка аддзела па справах моладзі Маскоўскага райвыканкама П.Піскунова прагучала, што СМБ — самая моцная маладзёжная арганізацыя, з якой мясцовыя ўлады будуць працаваць перш за ўсё.

Арганізацыя захавалася. Яе бліжэйшыя мэты: вызначыцца ў маючай адбыцца перадвыбарнай кампаніі — падтрымліваць пэўную партыю ці рабіць стаўку на асобных кандыдатаў; прымусіць усур'ёз разам займацца маладзёжнай палітыкай выканаўчыя органы ўлады; дапамагчы школьнікам, моладзі знайсці сябе, вызначыць умовы рынычных адносін, не дапусціць росту маладзёжнага беспрацоўя.

На канферэнцыі выступіў сакратар ЦК СМБ А.Пазняк. Першым сакратаром Мінскага гаркама СМБ выбраны Г.Рашэцька.

(Ул.інф.).

Век жыві – век лячыся?

Каб вырашыць праблему лекавага дэфіцыту, паўтара года назад паміж урадамі Беларусі і Расіі падпісана пагадненне аб сумесным узвядзенні аднаго з буйнейшых аб'ектаў Чарнобыльскай праграмы — завода медпрэпаратаў у горадзе Скідалі Гродзенскай вобласці.

Сучасныя тэхналогіі і абсталяванне дапамагаюць новаму прадпрыемству выпускаць не менш як 300 назваў лекаў, а таксама сыравіну для вытворчасці медпрэпаратаў.

Шлюбная статыстыка

1845 маладых пар пажадалі ў мінулым годзе зарэгістраваць свой шлюб у мінскім Доме шлюбаў.

Адну дзесятую частку ад гэтай лічбы складаюць шлюбы непаўналетніх. 16 тысяч рублёў сёння трэба плаціць тым, хто бярэ шлюб, 12 тысяч — тым, хто разводзіцца. За мінулы год вырасла не толькі колькасць разводаў, але і шлюбаў. І калі на першыя ўплываюць сацыяльна-эканамічныя прычыны, то цяжка паверыць, што яны спрыяюць апошнім.

А.СЦЯПАНАЎ.

"Палац" пачынае...

Прыемная навіна: папулярны беларускі рок-гурт "Палац" увайшоў у склад трынаццаці адабраных на заключны тур калектываў, якія бралі ўдзел у конкурсе "Адкрыцці 1993 года", праводзімага радыёстудыяй "Радыё Франс Інтэрнасьяналь" сярод рок і поп-гуртоў з Усходняй Еўропы.

Прыемна, што ў мінулым годзе сусветна вядомы радыёконкурс значна пашырыў свае межы, уключыўшы ў эфіры сваёй арбіты новыя краіны, утвораныя пасля распаду СССР. Разам з "Палацам" Беларусь прадстаўлялі "Уліс" і "Мроя".

Сярод прэтэндэнтаў у пераможцы — "Альянс", "Ва-банк" (Расія), "Бікс" (Літва) "Нью-Мун" (Латвія), па два гурты з Польшчы і Венгрыі, тры з Чэхіі, адзін з Румыніі.

Тры лаўрэаты, адабраныя з трынаццаці ўдзельнікаў апошняга музычнага тура, будуць запрошаны ў сакавіку на гала-канцэрт, які пройдзе ў Страсбургу.

Майя ШЭНДРЫК.

Курсы валют на 2 лютага:

	Даляр ЗША		Ням. марка	
	Скупка	Продаж	Скупка	Продаж
"Комплекс"	5780(6184)	6070	3330(3563)	3500)
"Бел-бізнесбанк"	5700	6100	3300	3500
"Прыор"	5800	6050	3210	3490

(У дужках —курс за безнаяўны разлік)

Фота Сяргея БРУШКО.

Прыйшлі Грамніцы — знімай рукавіцы

ВЕСТКІ З ПАРЛАМЕНТА

"Усяму свой час"

— так сказаў Старшыня Вярхоўнага Савета Мечыслаў Грыб, адказваючы на пытанне аб мяркуемых кадравых зменах у парламенце і ва ўрадзе.

□ Вольга ШАЎКО

Пытанне прагучала на прэс-канферэнцыі, якую Мечыслаў Грыб правёў у аўторак. У час 15-хвілiннай сустрэчы з журналістамі новы спікер Вярхоўнага Савета выступіў з заявай, у якой падкрэсліў, што змена кіраўніка парламента не азначае змену палітычнага курсу краіны. Які гэта курс, карэспандэнты імкнуліся высветліць у ходзе кароткіх зносін з новым Старшынёй. Але ж у такі абмежаваны час, вядома, нельга было дэталёва спыніцца на праблемах, што ахоплівалі шырокую сферу жыцця рэспублікі.

Тым не менш, другая сустрэча Мечыслава Грыба з прадстаўнікамі сродкаў масавай інфармацыі ў новай якасці выклікала цікавасць хаця б тым, што дала ўяўленне аб яго поглядах. Такім чынам, аб чым гаварыў старшыня?

АБ КАНСТЫТУЦЫЙНЫМ ПРАЦЭСЕ Ў БЕЛАРУСІ

Розныя погляды дэпутатаў на дзяржаўнае будаўніцтва — асноўная прычына таго, што прыняцце Канстытуцыі затрымліваецца. Так і няма адказу на тое, якой быць рэспубліцы: прэзідэнцкай ці парламенцкай. Зараз створана пагаджальная камісія, якая шукае шляхі да згоды. Разглядаецца таксама магчымасць распрацоўкі паіменных бюлетэняў для галасавання па найбольш цяжкіх для прыняцця рашэнняў. У запасе ёсць і яшчэ адзін спосаб паскарэння прыняцця Канстытуцыі — усенародны рэферэндум.

АБ УЗАЕМААДНОСІНАХ З ВЯРХОЎНЫМ САВЕТАМ

"Мне, як Старшыні, — падкрэсліў Мечыслаў Грыб, — трэба будзе больш працаваць з парламенцкімі фракцыямі, групоўкамі на іх аб'яднанне. Дзейнічаць шляхам пераканання".

АБ СЕЛЬСКАЙ ГАСПАДАРЦЫ

У бліжэйшы час мяркуецца правесці пасяджэнне прэзідыума Вярхоўнага Савета разам з урадам, на якім будуць разгледжаны неадкладныя меры па забеспячэнню правядзення сяўбы. Мечыслаў Грыб не бачыць страху ў акрэдытаванні калгасаў і саўгасаў. Ва ўсім свеце сельскай гаспадарцы дае датацыі дзяржава. Наша эканоміка яшчэ знаходзіцца ў пераходным стане, а таму недапушчальна не прыняць усіх мер, каб паспяхова прайшла сяўба. Інакш можа здарыцца, што і збіраць з палеткаў не будзе чаго.

АБ КАДРАВЫХ ЗМЕНАХ

Спікер парламента выступае за тое, каб выбраць свайго намесніка (і нават не аднаго, а двух), калі будзе ўнесена такая папраўка ў Канстытуцыю. Адзін з намеснікаў павінен добра ведаць эканоміку і весці гэту галіну ў Вярхоўным Савеце.

Што тычыцца кадравых пытанняў ва ўрадзе, то зараз чакаюцца прапановы ад яго Старшыні. Вядома, што яны рыхтуюцца. Нам, журналістам, абяцана ўсё пачуць і ўбачыць у свой час.

АБ ПЕРАМОВАХ ПА АБ'ЯДНАННЮ ГРАШОВЫХ СІСТЭМ

Яны будуць працягвацца. У Беларусь прыбывае прадстаўнічая дэлегацыя з урада Расійскай Федэрацыі на чале з намеснікамі міністраў, адказнымі кіраўнікамі для выпрацоўкі выніковых дакументаў. Прэм'ер-міністр Расіі можа быць у нас у першай дэкадзе лютага.

АБ СТАЧКАХ

Нягледзячы на тое, што стачкамы ў рэспубліцы маюць намер арганізаваць акцыі пратэсту, Старшыня заявіў, што ён супраць стачак, якія могуць прывесці да канфрантацыі ў дзяржаве. І выступае за вырашэнне пытанняў дыпламатычным шляхам.

АБ ВІНШАВАННЯХ

З абраннем на пасаду Старшыні Вярхоўнага Савета Мечыслава Грыба павіншавалі спікеры парламента Украіны, Кыргызстана, а таксама прэзідэнт Барыс Ельцын. Далёкае замежжа прамаўчала.

...Вярхоўны Савет пачаў гэты тыдзень абмеркаваннем блока эканамічных пытанняў, якое ў параўнанні з мінулым тыднем ішло ў даволі спакойным рэчышчы. Нават вызваленне Станіслава Шушкевіча з чарговай пасады — старшыні Канстытуцыйнай камісіі — не выклікала спрэчак сярод дэпутатаў. Учора сацыяльна-эканамічныя пытанні зноў панавалі ў Авальнай зале. Усталяваўся штыль пасля бурных персанальных разборак?

■

ІНФА-КРЫМ

Упарты злодзей

Невядомаму злодзею надта ж спадабалася шампанскае, якое захоўвалася на складзе МП "Акцэнт" г.Маладзечна.

Ён распілаваў дужкі замка і выцягнуў адтуль 25 бутэлек святочнага напою. Апрыходаваўшы дома гэтае пітво, ён не вытрымаў і праз некалькі дзён зноў накіраваўся ноччу на склад. На гэты раз яму давялося пілаваць дужкі ўжо новага, больш "сакрэтнага" замка. І каб не хадзіць сюды зноў і больш не пілаваць замкі, злодзей на гэты раз выцягваў са склада ажно 26 скрынь. Трэці раз наведваць вінасховішча аматару шампанскага не будзе патрэбы: гэтага напою ўжо не засталося на складзе. Зараз міліцыя шукае злачынцу.

Мікола КАПЫЛОВІЧ.

"Пераехалі"...

22 студзеня ў 5 гадзін раніцы супрацоўнікі Быхаўскага РАУС затрымалі двух грамадзян, якія на веласіпедзе везлі тэлевізар, абутак і іншыя рэчы.

Затрыманыя растлумачылі, што пераязджаюць на новае месца жыхарства. Праз некалькі гадзін выявілася, што рэчы гэтыя крадзеныя. І прыйшлося злачынцам і сапраўды "пераехаць". У следчы ізалятар.

1,5 мільёна – раз!..

У мясцовы РАУС паступіла заява ад грамадзяніна Т., жыхара Быхава. Ён паведаміў, што ў яго кватэру ўварваліся два мужчыны, збілі яго малатком і патрабавалі 1,5 мільёна рублёў.

Быхаў — гарадок невялікі. Супрацоўнікам міліцыі хутка ўдалося затрымаць вымагальнікаў. Імі аказаліся нідзе не працуючыя мясцовыя жыхары.

Франц ЛЯВІЦКІ.

ДЗЕВЯТАЕ НЕБА

"Еўраньюс" — "Суперчэннэл" — "TV-5" — "Уорлднэт"

ЭКСПЕРТЫ ААН У ІРАКУ

Эксперты ААН прыбылі ў Ірак для інспекцыі хімічных і ядзерных прадпрыемстваў краіны.

Напярэдадні адлёту са сталіцы Бахрэйна кіраўнік дэлегацыі, прадстаўнік Германіі Хорт Рыц заявіў, што будуць правераны ўсе прадпрыемствы, якія могуць выпрацоўваць як грамадзянскую, так і ваенную прадукцыю. Ён сказаў таксама, што мяркуецца знішчыць усё абсталяванне, здольнае выпрацоўваць любы від хімічнай зброі.

"ЦЫГАРЭТНАЯ" ВАЙНА

У Канадзе праведзены рэйд па выяўленню нелегальных гандляроў цыгарэтамі.

Асноўны ўдар прыйшоўся на жыхароў Квебека, якія прадаюць цыгарэты ў 2 разы танней за рознічныя цэны. Паліцыя арыштавала ў Манрэалі 5 чалавек і захапіла каля 500 блокаў цыгарэт.

Адкрыты продаж кантрабандных цыгарэт пачаўся тут нядаўна у знак пратэсту супраць празмерна высокіх цэн на іх.

ЗА ПРАДУКТЫ – КАМЯНЯМІ

У сталіцы Паўднёвай Карэі Сеуле адбыліся масавыя акцыі пратэсту сялян супраць допуску на паўднёвакарэйскія рынкі імпартных сельгаспрадуктаў.

Дэманстранты накіраваліся да амерыканскага пасольства, але былі спынены паліцыяй. Тысячы ўдзельнікаў беспарадкаў закідвалі паліцэйскіх камянямі. Адпаведна афіцыйным паведамленням, звыш 60 чалавек былі паранены, некаторыя з іх — цяжка. Гэта была самая буйная дэманстрацыя пратэсту з моманту прыходу да ўлады цяперашняга прэзідэнта краіны.

ТЭЛЕФОН, ЯКІ НІКОЛІ "НЕ ЗАНЯТЫ"

Адзін з самых непрыемных гукаў для тых, хто звоніць па тэлефоне — сігнал "занята".

Газета "Нью-Йорк Таймс" упэўнена, што недалёкі той час, калі сігнал-раздражняльнік адыдзе ў нябыт. Новая тэхналогія дае магчымасць паведаміць карыстальніку пра тое, што яго выклікаюць, нават у той час, калі ідзе размова з іншым абанентам. Спецыяльны аўтамат пераводзіць званок на іншую лінію, дзе пасланне запісваецца і прайграецца выклікаемым абанентам пасля яго размовы з першым субяседнікам.

НЕПІСЬМЕННЫЯ АМЕРЫКАНЦЫ

У апублікаваным нядаўна дакладзе міністра адукацыі ЗША гаворыцца, што палавіна дарослых амерыканцаў не могуць запоўніць банкаўскі фармуляр ці прачытаць расклад руху аўтобусаў.

У 1995 годзе ў Германіі будзе праведзены аналагічны тэст, які пакажа, ці разумнейшыя немцы за амерыканцаў.

"АДХОДЫ ЧАЛАВЕЦТВА"

У Германіі зараз каля 1000 дзяцей інфіцыраваны СНІДам.

Бацькі вітаюцца з імі толькі ў пластыкавых пальчатках. Некаторыя нават "ахрысцілі" гэтых дзяцей "адходамі чалавецтва".

"НЕПАЖАДАНЫЯ ЖУРНАЛІСТЫ

Аргенціна становіцца небяспечнай краінай для журналістаў.

Тут ствараюцца спецыяльныя аплачваемыя групы для расправы з непажаданымі "пісакамі".

СПА-ДАРОЖНІКАВАЕ ТБ – НЕ ДЛЯ ЎСІХ

Кітайскі ўрад выдаў закон, які забараняе прыём спадарожнікавага тэлебачання.

Мэтай такой акцыі з'яўляецца ўстанаўленне манаполіі на перадачу інфармацыі. Да тых, хто не будзе выконваць гэтую пастанову, урад прыменіць жорсткія санкцыі.

(Працяг на 3-й стар).

ПАВЕДАМЛЕННІ, АТРЫМАНЫЯ ПА КАНАЛАХ СПАДАРОЖНІКАВАЙ СУВЯЗІ

Бізнес-клас

Вядучая рубрыкі Вера ПАЛЯКОВА

Тэл. 68-28-52

Да ўвагі інвестараў

Развіццё індустрыі будаўніцтва і вытворчасці будматэрыялаў з'яўляецца адным з прыярытэтных напрамкаў эканамічных рэформ і міжнароднага супрацоўніцтва. Сёння вялікае значэнне мае прыцягненне пазабюджэтнага фінансавання разам з іншымі крыніцамі інвестыцый. З гэтай нагоды лізінгавая кампанія "Тэхінмаш" і карпарацыя "Белбуд" праводзяць адкрыты конкурс на лепшы інвестыцыйны праект у сферы будаўнічага комплексу рэспублікі.

Асноўныя патрабаванні да праекта — хуткая акупнасць (не больш як за два гады) і накіраванне інвестыцый у новыя перспектыўныя тэхналогіі. Праект-пераможца атрымае права прадстаўлення на стэндзе кампаніі "Тэхінмаш" на буйнейшай у свеце інвестыцыйнай выставе "Seetex-94", якая адбудзецца ў маі бягучага года ў Лондане.

Курс валют

Адзіны курс валют Нацыянальнага банка Рэспублікі Беларусь

1 даляр ЗША - 7270
1 ДМ - 4190,22
1 фунт стэрлінг. - 10928,25
1 фран. франк - 1234,32
1 швейц.франк - 4992,44
10 яп.іен - 671,64
1 эстонская крона - 523,78
1 карбованец — 27 капеек
1 літоўскі літ - 1862,19
1 латышскі лат - 12491,41
1 расійскі рубель - 3,95

Весткі з Саюза прадпрымальнікаў

Больш як 500 удзельнікаў збярэ 7 лютага Асамблея прыватнага бізнесу Магілёўшчыны, якая адбудзецца ў першым горадзе вобласці. На парадку дня — сацыяльна-эканамічны стан гэтага рэгіёна, развіццё прыватнага бізнесу і ягоная роля ў эканоміцы рэспублікі, праблемы прыватызацыі ў вобласці і роля мясцовых Саветаў у развіцці прадпрымальнасці ў фарміраванні рынachных адносін.

***

Як паведаміў намеснік выканаўчага дырэктара Фонду фінансавай падтрымкі прадпрымальнікаў Г.М.Атапін, рашэннем Міністэрства фінансаў рэспублікі і Планава-бюджэтнай камісіі фонду выдзелена на бягучы год 3 мільярды рублёў, што яўна недастаткова. У прыватнасці, Фонд фермерскай гаспадаркі атрымаў 32 мільярды. Тым не менш Фонд фінансавай падтрымкі прадпрымальнікаў мае шанц на атрыманне дадатковых сродкаў у тым выпадку, калі актывізуе дапамогу прадпрымальнікам-удзельнікам малой прыватызацыі пры набыцці аб'ектаў, перш за ўсё камунальнай гаспадаркі, у прыватную маёмасць.

Малая прыватызацыя: занятак трэці.

Пачатак у №№ 10, 12.

Як малая прыватызацыя ўплывае на змены цэн?

Сама па сабе прыватызацыя не выклікае рост цэн. Працэс росту цэн і гіперінфляцыі адбываецца сёння ў выніку правядзення іншых урадавых праграм, рэалізуемых адначасова з прыватызацыяй. У прыватнасці, урад прадаўжае аказваць падтрымку стратным дзяржаўным прадпрыемствам. У выніку адсутнасці дастатковых бюджэтных сродкаў урад вымушаны друкаваць больш грошай, што выклікае рост цэн. На жаль, узровень заработнай платы часцей за ўсё адстае ад росту цэн.

У мінулым дзяржава субсідзіравала вытворчасць большасці тавараў першай неабходнасці. У выпадку субсідый назіраецца першапачатковы рост цэн. Аднак ва ўмовах рыначнай эканомікі высокі спажывецкі попыт на тавары, такія, напрыклад, як добрыя зімовыя боты, прывядзе да павелічэння іх вытворчасці і, у выніку, зніжэння цэн. Гэта адбываецца з-за імкнення прыватных уласнікаў атрымаць прыбытак і паставіць неабходную спажыўцу прадукцыю. У выпадку высокага попыту на добрыя боты прыватныя ўласнікі захочуць прадаць большую колькасць ботаў для атрымання большага прыбытку. Такім чынам, уласнік звернецца да прадпрыемства-вытворцы з прапановай аб павелічэнні выпуску ботаў. Калі зроблена дастатковая колькасць тавару — пакупніцкі попыт будзе задаволены, і цана пачне падаць.

СКРЫЖАВАННЕ

У адным мяшку,

або Карова, карова, дай... бензіну

☐ **Мікола КАПЫЛОВІЧ**

Зусім нядаўна на вёсцы вельмі ж хацелі вызначыць, што лепш — калектыўная гаспадарка ці фермерская. Колькі было прамоў, колькі спрэчак! А атрымалася: дарэмна спрачаліся. Не туды мы глядзелі, не адтуль чакалі напасці. Сёння тыя і другія сядзяць у адным мяшку, які ўсё цясней завязваецца.

Цяпер як аднаасобнікам, так і перакананым калектывістам трэба рабіць іншы выбар — чым наогул займацца. Калі будзеш толькі араць і сеяць — загінеш, пойдзеш жабраваць. Цэлыя галіны аказаліся нерэнтабельнымі. Ужо пазбавіліся ад усякіх бройлерных фермаў і цэхаў, птушкагадоўлі. Амаль поўнасцю перасталі будаваць, купляць новую тэхніку. Стаўку зрабілі быццам бы на зерне, мяса, малако. Ужо тут, маўляў, не прамахнёмся. Не паспелі апамятацца, як хвалі рыначнага шторму пачалі захліставаць і гэтыя астравы. Ну ніяк сялянскай працай нельга звесці канцы з канцамі. Фермерам — лягчэй, вольныя ж людзі. Адны перабіваюцца з хлеба на квас, другія кінуліся ў камерцыю, хапаюцца за ўсякія рамёствы. Нават спекулююць бензінам.

Цяжка калгасам. За спінаю старшыні жывыя людзі. І разлічваць на канец свету ён не можа. Там ратуюцца на свой страх і рызыку. Хто дошкі пілуе на продаж, хто тушонку вырабляе, хто рыбу гадуе або прадае машыны і трактары. А ёсць такія, што і наогул на ўсё махнулі рукою. Жывуць адным днём. У эканоміцы ж ёсць законы, якія нельга аніяк абысці, пераскочыць.

Ну колькі разоў трэба даводзіць, што купец не будзе гандляваць сабе на шкоду, што вясковец не будзе гадаваць бычка, калі няма ад яго ніякай выгады. Не, нібы гарохам аб сцяну! Не радзеюць шэрагі разумнікаў, якія шукаюць усё новыя магчымасці намазаць чужое масла на свой хлеб.

Лягчэй за ўсё гэты фокус правесці з селянінам. Яго заўсёды ў нашай краіне лічылі дурнем. Працаваў задарма, у турму ішоў за каласкі і пакінутую на полі бульбіну. Зараз іншы час — дэмакратыя, воля. Ідзём у рынак. Прыватызуй што хочаш, прадавай усё, што можаш. А вакол калгаснага двара і камандныя платы захавалі, і вартаўнікоў не чапаюць.

І што ж? Пагулялі нядоўга. Зараз адны прадаць не могуць, бо другім купіць няма за што. Зачыняй крамку, канец змычцы горада з вёскай. Затое сёй-той паспеў легкавікоў нахапаць, дач набудаваць. Справа гэтая ўжо мінулая. Не варта было б пасля бойкі махаць кулакамі, калі б не чакалі наперадзе яшчэ большыя бойкі і непрыемнасці. Тут хаваць няма чаго: дайшлі да ручкі. Што рабіць, як далей быць, нашы аракулы-дэпутаты, можа, і растлумачаць: рэцэптаў — безліч, абяцанняў — поўны кош. Але я, старая варона, агароднае пудзіла за жывога чалавека не прыму. Хаця парытэт цэн, ільготнае крэдытаванне, даўно абяцаныя датацыі на важныя праграмы — гэта, думаю, адладзіцца і прытрэцца, жыццё прымусіць. Але ёсць "бульдозер", які безупынна суне перад сабою вал зямлі і вось-вось пахавае пад ім селяніна. З галавою.

Поўная нявыкрутка ў жыцці калгасніка і фермера — паліва. Асабліва ў жніво. Па-першае, цэны на яго несусветныя, па-другое, заўсёды яго не хапае. Загадзя не зробіш запас — нельга надоўга замарозіць вялікія сродкі і залезці ў крэдыты. Іншыя прадпрыемствы ўжо не могуць купіць мазуту для кацельняў. Ды і ўся краіна сядзіць у фантастычных пазыках у энергетыкаў — нафтавікоў, газавікоў, электравытворцаў. Гэта яшчэ толькі кветачкі — ягадкі будуць. Вунь газавая сталіца Надым чхнула — у нас тэмпература падскочыла. Ну, а нафтавая сталіца Цюмень калі хутка зноў выкіне прэтэнзіі, дык праглыне нас з вантробамі.

Глядзіце. Мы сёння плацім за літр дызпаліва 180 рублёў, а закупачная цана літра малака — 84. З далёкіх ферм затраты ўжо на перавозку з'ядаюць увесь прыбытак ад продажу. Тут нават падваенне закупачных цэн на сельгаспрадукцыю не выратуе. Па-першае, нафтавікі паднялі ўжо цэны на нафту да ўзроўню сусветных, па-другое, нашыя харчовыя прадукты не кожны можа купіць з-за іх дарагоўлі. Склады загружаны мясам. Зусім не таму, што мы ўжо наеліся ўдосталь — проста людзям мяса не па кішэні.

Вузел зашморгваецца на мяшку цясней і па другой прычыне. Я ўпэўнены, што сусветныя цэны на нафту, распрануўшы нас да ніткі, здабытчыкаў не зробяць шчаслівымі. Нафтавая і газавая Сібір — гэта той монстр, цмок, тая бяздонная прорва, якую мы самі некалі стварылі, калі былі ў СССР, і якая цяпер узяла нас за горла.

Мяркуйце самі. Сярод балот, вечнай мерзлаты, камарыных прасцягаў адбудаваны дзесяткі гарадоў, дзе толькі дзесятая частка насельніцтва занята непасрэдна здабычай нафты. Астатнія — чыноўнікі, упраўленцы, пенсіянеры, якім няма куды дзецца. Туды трэба завозіць за тысячы кіламетраў вялізную колькасць харчовых тавараў, вопраткі, будаўнічых матэрыялаў, тэхнікі. Да гэтага прыплюсуйце паўночную зарплату. Цюмень працуе на пракорм вялізнага рэгіёна і з пункту гледжання дэмаграфіі, а расходы аплачваем мы з вамі. Бо, акрамя здабычы нафты і газу, там няма чаго рабіць. Расія — не адзіная нафтавая дзяржава. Але ніякая краіна ў свеце, ніхто і нідзе, акрамя Расіі, не насаджаў мегаполісаў у бязводных пустынях, на вечнай мерзлаце Аляскі або на марскіх шэльфах. Там абходзяцца невялікімі пасёлкамі з усімі выгодамі для спецыялістаў, астатняе робіць тэхніка, якая не патрабуе ні цяпліц, ні небаскробаў з міжнароднымі аэрапортамі. Толькі мы ў былым СССР сагналі сотні тысяч людзей у рэгіёны, дзе дзевяць месяцаў у годзе — зіма. А цяпер вось колішнія рэспублікі былога Саюза выцягваюць "нафтавае Эльдарада" з дрыгвы, аддаючы апошнія капейкі. І выцягнуць не могуць...

Ды толькі на парожні страўнік гэтую гінучую галіну не выратуеш. І трэба вызначыць, што павінна быць наперадзе — калёсы ці конь, малако ці бензін? Або ўсё-такі раўнавага, хаця б у закупачных цэнах? Бо рынак — механізм вельмі чуйны. Калі на адну талерку вагаў кінуць пудовую гіру, дык другая паляціць чорт ведама куды. А гэтага трэба чакаць. І хутка яно прыйдзе.

ПАШТОВАЯ СКРЫНКА

Ніколі не думаў, што дажыву да зняваі

Калі трыццаць год таму скончыў інстытут, шчыра верыў: жыццё цудоўнае і дзіўнае. Дарэчы, жыццёвы аптымізм у гады хрушчоўскай адлігі быў уласцівы ўсім слаям грамадства. Ён базіраваўся перш за ўсё на рэальнай перспектыве жыцця, якое развівалася па ўзыходзячай лініі.

Тады я ведаў, што ў мяне пры жаданні заўсёды будзе любімая работа, хлеб на стале і дах над галавой. Я быў упэўнены ў сваёй забяспечанай старасці і шчасці маіх дзяцей.

Зараз дзякуючы палітыканам і бізнесменам, якія імкнуцца да ўлады, развалены Савецкі Саюз, згорнута да крытычнай мяжы эканоміка, вельмі заблытана нацыянальная палітыка, пачалося рашучае наступленне на правы і жыццёвы ўзровень працоўных.

Горка і сорамна прызнаць, але... інтэлігент са стажам у трэць стагоддзя зрабіўся на старасці гадоў жабраком.

Так, я зняважаны прафесійна.

Да прыкладу, мне цяжка знайсці працу па спецыяльнасці і ўладкавацца ў гарадскую школу матэматыкам. Нікому не патрэбны мае паслугі як лектара па праблемах маралі і сацыяльнай справядлівасці. А пра дзікія формы канкурэнцыі і гандлярства надыходзячага рынку я і сам гаварыць не хачу.

Так што набытыя веды і назапашаны вопыт застаюцца незапатрабаванымі як у мяне, так і ў маіх дзяцей-інжынераў.

Да таго ж я абкрадзены духоўна.

Папярэднія духоўныя арыенціры страчаны. Новых, падобна, ніхто не шукае і шукаць не збіраецца. Бізнесмены ад культуры перасталі выпускаць кнігі класікаў, а запаланілі кніжны рынак паходжаннямі Холмса і Мегрэ, Дон Жуана і Анжалікі, графаў і тарзанчыкаў. На вокладках кніг замільгацелі ўражваючыя сілуэты сексуальных жанчын і суперменаў, маньякаў і паліцэйскіх, прадстаўнікоў поп- і рок-музыкі.

Бадай, таму я не купляю апошнім часам кніг, не хаджу ў кінатэатры, а дачытваю тамы класікаў, купленыя ў лепшыя часы застою.

Але галоўнае — я бедны матэрыяльна. У адзін момант ператварыліся ў капейкі ўсе мае тысячарублёвыя зберажэнні, прызапашаныя на старасць ці на "чорны дзень".

Зараз з-за галапіруючай інфляцыі я нават не планую дарагіх пакупак. За сваю працу атрымліваю, шчыра кажучы, грашы. А паколькі рост цэн на прадукты разы ў два апярэджвае павышэнне жабрацкай зарплаты, я і мая сям'я ледзь-ледзь зводзім канцы з канцамі.

І ўсё ж я не магу па прыкладу іншых інтэлігентаў зрабіцца карабейнікам і вывозіць апошнія тавары ў Польшчу і Расію. Як не магу зрабіцца камерсантам-перакупшчыкам і бессаромна рабаваць і свой народ, і сваю дзяржаву. Так што я застаюся хоць і жабраком, але гордым і шчырым чалавекам. Адно супакойвае мяне: я не адзінокі ў сваім жаданні. Са мной мае знаёмыя і сябры, мой пакутлівы народ. Усведамленне аднаго гэтага дапамагае мне выжыць. І з надзеяй глядзець у будучыню.

Павел БЕНЗЯРУК, г.Брэст.

Асцярожна! Жыццё крохкае

Усе мы глыбока перажываем маральна-псіхалагічную катастрофу на фоне дрэннага матэрыяльнага становішча. Разбураны ранейшыя ідэалы, растуць спекуляцыя, злачыннасць, крадзеж, карупцыя, прастытуцыя. Усё больш пагражае Рэспубліцы Беларусь СНІД. Непапраўны ўрон нанесла аварыя на Чарнобыльскай АЭС. Рэзка знізілася нараджальнасць, расце смяротнасць, самазабойствы, траўматызм, колькасць няшчасных выпадкаў. Наша грамадскасць знаходзіцца ў крытычным становішчы. Стрэсавая ўзбуджанасць яго вырасла.

Неспрыяльнасць па многіх з гэтых праблем у шэрагу краін прымусіла спецыялістаў-медыкаў САЗ вылучыць дэвіз у гэтым годзе да Сусветнага дня здароўя: "Асцярожна! Жыццё крохкае... Скончым з насіллем і неабачлівасцю".

Асабліва вялікую праблему ўяўляе наша юнае пакаленне, якое засталося без ідэалаў, маральных каштоўнасцей і кідаецца з адной крайнасці ў другую, часам уяўляючы сабой сур'ёзную пагрозу для грамадства.

Нагледзеўшыся баевікоў, парнаграфічных фільмаў, маладыя людзі становяцца бяздушнымі і небяспечнымі. Сёння нам патрэбны, як паветра, чалавечая годнасць, сумленнасць, працавітасць. Але дзе іх узяць і за якія грошы купіць?! Якая палітычная сіла або ідэя можа спыніць гэты працэс разбурэння маралі?

Трэба адцягнуць увагу нашага грамадства ад стрэсавай сацыяльнай неразбярыхі, прыдумаць нейкія гульні тыпу "Поле цудаў", якія даюць масавую, хоць бы сімптаматычную псіхалагічную разрадку. Як ніколі, патрэбна прапаганда гульнявых відаў спорту, прапаганда масавай фізкультуры і не толькі прапаганда, але і сумленныя заняткі ёй.

Перыяд застою пакінуў нам цяжкую спадчыну. Папярова-справаздачныя "мільёны фізкультурнікаў" стваралі бачнасць дасягненняў.

Да гэтага часу ў нас каля 70 працэнтаў людзей знаходзяцца на мяжы паміж здароўем і хваробай. З года ў год не памяншаюцца вялікія выплаты па лістках непрацаздольнасці, а штодзённыя нявыхады на работу з-за хвароб складаюць каля 4 мільёнаў чалавек. Толькі 15 працэнтаў нованароджаных з'яўляюцца на свет фізіялагічна здаровымі і даношанымі.

Пагражальна павялічваецца смяротнасць людзей ва ўзросце ад 45—50 гадоў, у самым прадукцыйным узросце. У 1990 годзе агульная смяротнасць на тысячу чалавек насельніцтва ў Рэспубліцы Беларусь склала 10,7, у 1991 — 11,2, у 1992 — 12,4 працэнта. Разам з такім небывалым ростам смяротнасці значна паніжаўся каэфіцыент нараджальнасці. У 1990 годзе ён склаў на 1000 чалавек — 11,9, у 1991 — 12,9, у 1992 — 12,4 працэнта. Гэтыя лічбы прымушаюць нас сур'ёзна задумацца над тым, што наша грамадства знаходзіцца на краі катастрофы. І каб пазбегнуць гэтага, шлях у нас адзін — штодзённа, штогадзінна імкнуцца ўмацоўваць здароўе.

В.МЛЯВЫ, урач рэспубліканскага Цэнтра здароўя Міністэрства аховы здароўя Рэспублікі Беларусь.

ЛІТАРАТУРНЫ КАЛЯНДАР

ЛЮТЫ

2. Серада.

75 гадоў назад (2—3 лютага 1919 г.) на першым Усебеларускім з'ездзе Саветаў прынята першая Канстытуцыя БССР, створаны Камісарыят па асвеце.

50 гадоў з дня нараджэння (1944г.) І.І.Капыловіча, беларускага пісьменніка.

4. Пятніца.

60 гадоў з дня нараджэння (1934) А.С.Ліса, беларускага фалькларыста і літаратуразнаўца.

6. Нядзеля.

80 гадоў з дня нараджэння А.А.Куляшова (1914—1978), народнага паэта Беларусі.

7. Панядзелак.

1934—1939 — у Вільні на беларускай мове выдаваўся часопіс беларускага таварыства "Пчала" — "Беларуская борць".

75 гадоў з дня нараджэння (1919) Р.Р.Кулініча, украінскага літаратуразнаўца і перакладчыка беларускай літаратуры.

8. Аўторак.

80 гадоў з дня нараджэння В.П.Таўлая (1914—1947), беларускага паэта, дзеяча рэвалюцыйнага руху ў Заходняй Беларусі.

12. Субота.

70 гадоў з дня нараджэння (1924) А.П.Капусціна, беларускага пісьменніка.

13. Нядзеля.

225 гадоў з дня нараджэння І.А.Крылова (1769—1844), рускага пісьменніка, журналіста, байкапісца.

15. Аўторак.

Грамніцы (Стрэчанне)

25. Пятніца.

85 гадоў з дня нараджэння Сяргея Дарожнага (сапр. С.М.Серада; 1909—1943), беларускага паэта.

26. Субота.

170 гадоў назад (1824) у Маскве надрукаваны "Белорусский архив древних грамот" — першы зборнік дакументаў па гісторыі беларускіх зямель.

28. Панядзелак.

130 гадоў з дня нараджэння Эмы Яленскай (29.2.1864—1919), польскай пісьменніцы, збіральніцы беларускага фальклору.

Каляндар "Родны Край" 1994 г.

ПА-СУСЕДСКУ

Тайнае робіцца яўным

Урад Літвы пастанавіў адкрыць сакрэтныя архівы ўсіх інстытутаў улады, усіх структур КПЛ і іншых арганізацый, якія дзейнічалі ў Літве ў часы савецкай акупацыі. Не будуць адкрытыя толькі дакументы, якія датычаць агентуры КДБ, а таксама дакументы, якія ўтрымліваюць дзяржаўную тайну, звязаныя з геадэзіяй, грамадскай бяспекай, сувяззю і г.д. Найбольш адкрытых сакрэтных дакументаў захоўваецца ў Цэнтральным архіве Літоўскай дзяржавы — былым архіве кампартыі Літвы.

Забарона азартных гульняў

Прэзідэнт Літвы А.Бразаўскас падпісаў прынятыя сеймам папраўкі да Закону "Аб прадпрыемстве", якія забараняюць ігральныя дамы і арганізацыі азартных гульняў. На думку экспертаў, у сувязі з забаронай ігральнага бізнесу літоўскі бюджэт страціць 10-12 мільёнаў літаў (3 мільёны даляраў ЗША) штогадовых даходаў.

Літоўская цэгла для Маскоўскага Крамля

Ратуючыся ад банкруцтва, усе літоўскія прадпрыемствы шукаюць цяпер выгадных заказаў за мяжой.

Нядаўна пашанцавала дзяржаўнаму прадпрыемству будаўнічых матэрыялаў у Віджасалісе (Вялікае Сяло, Ігналінскі раён). Яго прадстаўнікі ўдзельнічалі ў адкрытым конкурсе, які арганізавала маскоўская мэрыя на выраб вялікай колькасці спецыяльнай аддзелачнай цэглы для рэканструкцыі маскоўскага Крамля і іншых гістарычных будынкаў, і перамаглі. Аддзелачную цэглу, на вырабе якой спецыялізуецца гэтае прадпрыемства, добра купляюць і ў Польшчы. Па жаданню заказчыкаў тут падбіраюцца канфігурацыя, памеры і колер прадукцыі.

БелаПАН.

Мяжа беднасці — сто даляраў

Паводле паведамлення Маскоўскай федэрацыі прафсаюзаў, затраты на харчаванне аднаго чалавека ўзраслі да 50 тысяч рублёў у месяц. Расходы на нехарчовыя тавары падскочылі да 40 тысяч. Комплекс паслуг павысіўся ў цане на дзве тысячы і прыблізіўся да адзнакі 18 тысяч рублёў. Паводле самых сціплых падлікаў, мінімальны спажывецкі бюджэт масквіча значна перавышае 100 тысяч у месяц.

Разганяюць мяшэчнікаў

Гіганцкая стыхійная таўкучка паблізу Кіеўскага вакзала спыняе сваё існаванне. Паводле распараджэння мэрыі, пабудаваныя тут ларкі і кіёскі будуць знесены, а гандлёвыя рады разабраны. Жыхары Украіны, якія гандлююць з рук, будуць бязлітасна разагнаны і выдвараны з горада. Так спыніць сваё існаванне самая танная ў горадзе таўкучка, якая доўгі час падтрымлівала небагатых масквічоў таннымі прадуктамі з суседняй "самасційнай" дзяржавы.

БЕЛІНФАРМ.

НЕРУШ

Бабруйскія кантрасты

☐ **Андрэй АЛЬШАНСКІ**

Бабруйск — адзін з буйнейшых прамысловых цэнтраў рэспублікі... Цяжкасці эканамічнага жыцця, сацыяльная напружанасць адбіваюцца на экалагічнай абстаноўцы горада. Яе нельга ацэньваць адназначна: Бабруйск — горад кантрастаў.

Якую ваду спажываем?

Горад сілкуецца ад трох водазабораў і 17 асобных свідравін. Кожныя суткі яны выдаюць "на гара" да 90 тысяч кубаметраў вады. Гэтага дастаткова, каб забяспечыць усю гарадскую гаспадарку. Ёсць і рэзерв: запасы ўсіх падземных вод складаюць каля 113 тысяч кубоў у суткі. Адметна, што спажыванне пітной вады за апошні час крыху знізілася, што гаворыць аб эканоміі. У мінулым годзе, напрыклад, бабруйчане зрасходавалі каля 28,4 $м^3$ вады, у тым ліку на тэхнічныя патрэбы — 4,4 $м^3$. Зменшыліся крыху і страты гэтага важнага прадукту прыроды.

Некаторыя статыстычныя даныя, аднак, выклікаюць сумненне. Справа ў тым, што ў Бабруйску палова прамысловых прадпрыемстваў не мае спецыяльных прыбораў для ўліку спажывання вады. Так ці інакш, але аб'ём паўторнага выкарыстання вады і зваротнага водазабеспячэння складае 86 працэнтаў ад агульнага спажывання прамысловасці. Пабудаваны водазабор на рэчцы для трыкатажнай фабрыкі, аднак, з-за шматлікіх недаробак ужо два гады адкладваецца яго ўвод у эксплуатацыю. Да цяперашняга часу не вырашана пытанне аб пераводзе на тэхнічную ваду кацельняў, мясакамбіната і завода трактарных дэталяў і агрэгатаў.

Што да ачысткі сцёкавых вод горада, то тут праблем значна больш. Лакальныя ачышчальныя збудаванні прамысловых сцёкавых вод ёсць толькі на 14 прадпрыемствах. У асноўным усе асадкі вывозяцца на палігоны прамысловых адходаў. Толькі два прадпрыемствы (ВА "Бабруйскдрэў" і завод радыётэхнічных вырабаў) вяртаюць іх на паўторную перапрацоўку.

Горад расце, і зараз вельмі адчуваецца недахоп ліўнёвак. Але для іх будаўніцтва патрэбны немалыя сродкі, якіх няма ў гарадской казне. 7 ліўневых спускаў, што дзейнічаюць цяпер, адводзяць дажджавую ваду ў Бярэзіну. Толькі ў адным паўночным раёне частка сцёкаў разам з умоўна чыстымі вытворчымі сцёкамі паступае на ачышчальныя збудаванні горада. За выключэннем паўночнага раёна, нідзе не вядзецца кантроль за ліўнёўкамі.

"Балячкамі" ўсіх ачышчальных збудаванняў хварэе і Бабруйск. Здавалася б, магутнасць чатырох чэргаў ачышчальных збудаванняў (220 тысяч $м^3$ у суткі) павінна задаволіць усе патрэбы. Аднак частка збудаванняў патрабуе капітальнага рамонту. Знайшлі для гэтага сродкі, аднак іх асваенне ідзе вельмі марудна: 66 працэнтаў за бягучы год. Шмат недаробак маюць III і IV чэргі ачышчальных збудаванняў, што ўплывае на якасць іх работы, прапускную магчымасць... З другога боку, ачыстку ўскладняе тое, што сцёкавыя воды маюць павышаную канцэнтрацыю забруджвальных рэчываў, у прыватнасці, па нафтапрадуктах — у 1,6—1,7 раза, хрому — у 23 разы і г.д. Не працуе цэх механічнага выдалення вадкасці з асадкаў. Яны, а таксама глей складваюцца на пляцоўцы плошчай у 40 гектараў. Колькі гэта будзе працягвацца — ніхто ў Бабруйску не ведае.

Дыхайце глыбей! Калі хопіць сіл...

Зніжэнне колькасці шкодных выкідаў у атмасферу не трэба расцэньваць як перамогу "зялёных". Да яе яшчэ вельмі далёка.

— У Бабруйску, як усюдна ў рэспубліцы, назіраецца зніжэнне аб'ёмаў вытворчасці, спажывання энерганосьбітаў, — расказвае начальнік аддзела Дзяржкамэкалогіі Сяргей Заўялаў. — З гэтым, у першую чаргу, звязана паляпшэнне абстаноўкі. За апошнія сем гадоў выкіды ў атмасферу скараціліся на 15,5 тысячы тон, у тым ліку за 1992 год — на 9,4 тысячы. Асноўныя крыніцы забруджвання — цэц, машынабудаўнічы завод, ВА "Бабруйскдрэў"... Асабліва пакутуюць ад іх тыя, хто жыве побач.

Спецыяліст, як кажуць, мае рацыю. Лабараторныя даныя сведчаць, што пастаянна дапускаюцца выкіды ў атмасферу вялікай колькасці шкодных рэчываў, фармальдэгіду, вокісаў вугляроду, фенолу і інш. У чэрвені гэтага года, напрыклад, утрыманне ў паветры небяспечных рэчываў перавысіла санітарную норму ў 2,9 раза. А на працягу толькі мая зафіксавана 42(!) выпадкі перавышэння ўтрымання ў атмасферы дыяксіду азоту. Але гэта далёка не ўсё, бо кантроль у вялікім горадзе вядуць толькі два пасты Белгідрамета. Неабходны яшчэ як мінімум два такія пасты. Аналіз паказвае, што, нягледзячы на валавое скарачэнне выкідаў, кароткатэрміновыя "порцыі" практычна не зменшыліся.

Увогуле, толькі 39 з 71 прадпрыемстваў горада маюць на сённяшні дзень дазвол на выкіды ў атмасферу. Не зразумела ў сувязі з гэтым пазіцыя абласнога Камітэта па экалогіі і гаррайінспекцыі: яны не прымяняюць ніякіх санкцый да парушальнікаў. Неапраўдана марудна вядзецца газіфікацыя прамысловых прадпрыемстваў, хаця побач праходзіць газаправод.

Дымяць трубы і печы, атручваючы ўсё навокал, а кантралёры спяць у шапку. За бягучы год яны праверылі дзейнасць толькі 11 прамысловых прадпрыемстваў і 9 — аўтатранспартных. Складзена 12 пратаколаў на адказных асоб... І ўсё! Ці не занадта мала такога "кантролю", калі экалагічная абстаноўка не паляпшаецца?

Каб не ператварыўся горад у звалку

Расце горад — павялічваецца колькасць бытавых і прамысловых адходаў. Першых штогод утвараецца каля 300 тысяч кубоў, другіх — 250. Акрамя таго, на тэрыторыях прадпрыемстваў захоўваецца звыш 150 тон таксічных адходаў. Невялікая іх колькасць таксама непрыкметна трапляе на палігон, куды вывозяцца цвёрдыя бытавыя адходы. Райвыканкам дазволіў некаторым прадпрыемствам часова вывозіць адходы вытворчасці ў пясчаныя кар'еры на тэрыторыі лясгаса. Аднак папярэдне тут не былі праведзены інжынерна-ахоўныя мерапрыемствы. Гэта — звычайныя звалкі. Кантроль за іх уздзеяннем на грунтовыя воды не вядзецца, як, дарэчы, і на самім палігоне.

Бабруйску даўно трэба было пабудаваць палігон для прамысловых адходаў. Але цяпер, пасля цяжкіх намаганняў, калі распрацаваны і прайшоў экспертызу праект агульнагарадскога палігона каля вёскі Вішнёўка, ужо цэлы год затрымліваецца яго будаўніцтва па адной простай прычыне — няма рашэння выканаўчай улады аб адводзе зямельнага ўчастка.

Лесапаркавая зона горада забруджваецца гаспадарча-бытавымі і прамысловымі адходамі. Іх падкідваюць гідролізны і маслазавод, гарбарны камбінат, ФАНДок, воінскія часці і інш. А новых зялёных пасадак за апошнія пяць гадоў практычна не было, за выключэннем пашырэння на 3 гектары гарадскога парку.

Інстытут геахіміі і геафізікі Акадэміі навук рэспублікі вывучаў ступень забруджанасці глебы і раслінасці горада. Выяўлена шмат кропак, дзе звышдапушчальная канцэнтрацыя шкодных рэчываў — бору, свінцу, хрому, медзі, нікелю... Хто і калі пачысціць гэтыя плямы?

Праблемы, праблемы... Не буду сцвярджаць, што пра іх не ведаюць, што яны не турбуюць гарадскія ўлады, рух "зялёных". Ёсць праграма "Экалогія", жаданне выправіць становішча. Не хапае толькі галоўнага — сродкаў, сістэмы ў рабоце і належнага кантролю з боку экалагічнай і санітарнай службаў.

Аб гэтым і шмат аб чым іншым ішла прынцыповая размова на калегіі Дзяржкамэкалогіі, дзе разглядалася пытанне па Бабруйску. Прынятае рашэнне даволі ўзважанае і абгрунтаванае. Ці хопіць сіл і настойлівасці, каб змяніць экалагічнае становішча ў лепшы бок? Час пакажа...

ДЗЕВЯТАЕ НЕБА

Спяваюць... аўтобусныя прыпынкі

Ізраільская рэкламная кампанія распрацавала новы спосаб прыцягнення ўвагі — спяваючыя аўтобусныя прыпынкі.

Калі чалавек уваходзіць пад дах пляцоўкі, уключаецца камп'ютарнае ўстройства і ўключаецца гукавы ролік.

Прыстасаванні ўжо ўстаноўлены на 50 аўтобусных прыпынках Тэль-Авіва.

"Чорныя дні" "Фіята"

У Італіі настаў "чорныя дні" для аўтаканцэрна "Фіят".

На агульным сходзе акцыянераў гэтай аўтакампаніі было аб'яўлена, што даходы з кожным днём змяншаюцца. Паводле меркаванняў спецыялістаў прычынай вельмі рэзкага спаду з'яўляецца агульны крызіс у аўтамабільнай прамысловасці аб'яднанай Еўропы. Толькі ў мінулым годзе з "Фіята" было звольнена 15 000 рабочых.

Пакаранне ў квадраце

26-гадовы жыхар Паўночнай Ірландыі быў асуджаны адразу да двух пажыццёвых зняволенняў за ўдзел у тэрарыстычных актах.

Агульны тэрмін зняволення склаў 199 гадоў.

Маленькая трагедыя Вялікага тэатра

Оперны тэатр у Барселоне, адзін з самых буйных у свеце, значна пацярпеў у час моцнага пажару.

Прычына — іскра ад электрычнай лямпы, ад якой загарэлася заслона ў час падрыхтоўкі да спектакля. Пажарным удалося ўтаймаваць агонь. Група школьнікаў, якая знаходзілася ў тэатры на экскурсіі, была эвакуіравана разам з работнікамі тэатра.

Дысней быў агентам ФБР?

Уолт Дысней называў Дыснейленд "гэта шчаслівае месца". Але ці быў ён сам шчаслівы? Марк Эліот лічыць, што не. У сваёй кнізе "Уолт Дысней — Цёмны прынц Галівуда" ён заяўляе, што Уолт быў імпатэнтам, алкаголікам, антысемітам і, акрамя ўсяго іншага, агентам ФБР і нікалі не маляваў Мікі-Мауса.

Сям'я Дыснеяў абурана. 94-гадовая ўдава Уолта, Ліліян, а таксама яго дачка Дзіяна выдалі ў адказ сваю брашуру, у якой адзначылі 150 памылак у кнізе "Эліота.

Найбольшае абурэнне ў сям'і выклікалі размовы пра сувязь Уолта з ФБР. Сваякі спасылаюцца на сведчанне былога шэфа ФБР Уільяма Уэбстэра і двух іншых агентаў, што Уолт не з'яўляўся платным паведамляльнікам, а быў толькі некім накшталт сувязнога, праз якога ніякая сувязь так і не была наладжана.

НА ЗДЫМКУ: Дысней (справа) за выпіўкай.

Па выпуску дзяжурылі А. ЛІТВІН, П. СКАРАМУЖ.

ЮБІЛЕІ

Івану КАПЫЛОВІЧУ - 50!

Чырваназменаўцы шчыра віншуюць свайго былога калегу, цяпер рэдактара газеты "Наша доля", пісьменніка Івана Капыловіча з юбілеем!

Жадаем моцнага здароўя, мужнасці, нязломнага духу і творчага плёну.

Чырваназменаўцы.

Беларускія формы хрысціянскіх імёнаў

□ І.МАСЛЯНІЦЫНА, М.БАГАДЗЯЖ

У нашых знаёмых зусім нядаўна нарадзілася дачка. Сярод шэрагу праблем, якія паўсталі перад навaспечанымі бацькамі, далёка не апошнім было пытанне аб тым, якое імя ёй даць. На сямейным савеце вырашылі назваць у гонар прабабкі Ганнай. Аднак супрацоўніца загса наадрэз адмовілася афармляць гэта імя. Пераконвала, быццам афіцыйна існуе толькі імя Анна, а Ганна — гэта дыялектычная форма, якая ў дакументах не ўжываецца. Добра, што дасведчаны сябар сям'і, які прадбачыў штосьці падобнае, загадзя пазнаёміў маладых бацькоў з тым месцам Кодэкса аб шлюбе і сям'і, дзе гаворыцца, што работнікі загса абавязаны запісваць імя нованароджанага ў той форме, якую прапанавалі бацькі, а не ў царкоўнаславянскай альбо "афіцыйнай". Што ж, маім знаёмым пашчасціла таму, што ёсць такія дасведчаныя сябры. А як жа быць іншым? Таму яны звярнуліся да аўтараў гэтых радкоў з просьбай расказаць аб тым, якія формы хрысціянскіх імёнаў існуюць на Беларусі.

Сапраўды, хрысціянскія імёны здаўна атрымалі ў беларускай мове свае варыянты і сталі самастойнымі. Праўда, у выніку русіфікатарскай палітыкі, якую праводзілі І.Сталін і шэраг яго пераемнікаў, доўгі час перакладаліся, а там-сям і ў наш час ажыццяўляюцца своеасаблівыя "пераклады" гэтых імён на рускую мову. Быццам Георгій і Рыгор, Дмітрый і Зміцер, Нікіта і Мікіта адно і тое ж. Дарэчы, па той жа прычыне страціла свой сапраўдны "твар" імя Мікола. Нават на беларускіх старонках пашпарта яно пішацца як Мікалай. Аднак зазірнём у гісторыю гэтага імя. Калі праваслаўныя святары разам з іншымі хрысціянскімі імёнамі пачалі даваць навахрышчаным нашым продкам імя Нікалай, то тыя яго не прынялі. "Нейкае яно сабачае, — скардзіліся яны. — Хіба можна чалавека назваць "Лай". Ён жа не брэша". І вось з'явілася больш прыдатная для іх вуха форма Мікола. За адраджэнне менавіта яе першымі выказаліся беларускія дзеячы культуры, мастацтва. Прычым першапачаткова ўжывалі ў якасці псеўданіма, а потым ужо пачалі выкарыстоўваць як сапраўднае імя. Бытуе на нашай зямлі і форма Мікалай. Аднак яна па паходжанню польская.

З-за шэрагу іншых прычын, а галоўным чынам з-за асаблівасцей беларускай фанетыкі адбыліся змяненні і з іншымі хрысціянскімі імёнамі. Змякчылі канчаткі і атрымаліся Васіль, Аркадзь, Анатоль... Дадалі поўнагалосны канчатак і выйшаў не Пётр, а Пятро. Дадалі літару "в" перад імёнамі на "о". Ольга — Вольга. А калі гэту ж літару ўціснулі ў сярэдзіну імя, то атрымаліся, да прыкладу, Лявон ды Ларывон. Адсеклі некалькі гукаў ад асновы — Міхал ды Мікола. Не характэрныя ў беларускай мове імёны, якія пачынаюцца на Е. Адкінулі гэту літару. З Екацярыны ды Елізаветы зрабілі Кацярыну з Лізаветай. Тым-сім жа з іншаземных імёнаў пашчасціла яшчэ менш. Іх так перапрацавалі, што амаль не пазнаеш першапачатковы варыянт — Бутрыма, Яўхіма ды Язэпа. Змянілі першае "к" на "х" і выйшла не Крысціна, а Хрысціна.

Усе гэтыя формы здаўна лічыліся самастойнымі. Сведчаннем гэтага могуць быць даныя перапісаў насельніцтва, якія праводзіліся ў мінулым стагоддзі.

Аднак шэраг імянных форм, якія характэрны для пэўных рэгіёнаў і звязаны са своеасаблівасцямі тамашняга вымаўлення, пакуль што самастойнымі не сталі. Так, напрыклад, у шэрагу раёнаў Палесся прынята "глытаць" апошнія гукі імён. І завуць мужчын Георгі, Юры, Вікенці... Апошнім часам падобныя "абкусаныя" (даруйце за каламбур) формы пачалі ўжывацца ў прэсе і нават на вокладках кніжак. Можна чакаць, што хутка і яны атрымаюць статус самастойнасці.

Тое ж самае здарылася і з варыянтамі, якія ўтвараюць групу дзіцячых, альбо, па-навуковаму, "памяншальна-ласкальных". В.Ластоўскі ў прадмове да свайго славутага "Крыўскага (беларускага) слоўніка" пісаў: "Маткі, як вядома, дзіцям падбіраюць самыя песьлівыя імёны або, іначай кажучы, выводзяць гэтыя імёны ад хросных, паводле законаў мовы ды прынятага звычаямі спосабу. Гэтак Антон будзе Аньцік, Юры — Юрцік, Міхал — Місь, Міхцік і г.д. Гэта аснова, так званая асповедзь, на якой як узорам вытыкаюцца розныя песьлівыя танацыі на -чык, -чычык, -ачок, -ічок, — учачок, — усючок, -асючок, -ятка, -іська, -лёк, -уся, -уток і г.д.". Пэўны час таму назад сярод часткі патрыятычна-дасведчанай моладзі распаўсюдзіўся звычай выкарыстоўваць менавіта гэтую форму. Што было прычынай гэтага — юнацкі запал, недасканаласць інфармацыі ці жаданне супрацьпаставіць штосьці русіфікатарскім тэндэнцыям, — цяжка сказаць. Аднак і да гэтага часу сярод нас гуляюць даўно пасталелыя ды памажнелыя Юрасі, Сержукі, Вінцукі ды Андрусі. І ні яны, ні тыя, хто так звяртаецца да іх, не ведаюць, што ўжываюць імённую форму, з якой яшчэ ў часы В.Ластоўскага звярталіся толькі да самых маленькіх дзяцей. А яна, гэта форма, дзякуючы яе носьбітам прэтэндуе на самастойнасць. Што ж, мы зараз раўняемся на Амерыку. А там у мэрыі запішуць і зарэгіструюць немаўля пад любым імем і ў той форме, у якой пажадаюць бацькі. Хто ведае, можа і мы калі-небудзь прыйдзем да гэтага? Дарэчы, адно з беларускіх "песьлівых" імёнаў ужо стала самастойным. Маецца на ўвазе памяншальна-ласкальнае ад Аляксандра (ы) форма Алесь (я).

Ніжэй вы знойдзеце слоўнік. Заўважу, што ён далёка не поўны. Справа ў тым, што вывучэнне гэтага пытання навукоўцамі толькі пачынаецца. Неабходна шматгадовая даследчая праца. Тое ж, што ўжо дакладна вядома, можна смела ажыццявіць. Галоўнае ж памятайце: калі вы жадаеце даць свайму дзіцяці адно з ніжэйпрыведзеных імёнаў, то работнікі загсаў абавязаны выканаць ваша пажаданне.

Слоўнік іменаў

МУЖЧЫНСКІЯ

Алаіз, Алекса, Алесь, Алізар, Анатоль, Апалінар, Апанас, Амбражэй, Аркадзь, Арсен, Астах, Аўген, Аўдзей, Бутрамей, Бутрым, Васіль, Восіп, Генадзь, Зміцер, Караль, Ларывон, Ларыён, Лявон, Лявонцій, Мікіта, Мікола, Мікула, Міхал, Міхей, Настас, Нічыпар, Піліп, Пятро, Радзівон, Рыгор, Улас, Халімон, Хведар, Хвядос, Хрысціян, Цімафей, Ціт, Цярэнцій, Эміль, Юзаф, Ягор, Язэп, Якім, Якуб, Ян, Ярміл, Яфрэм, Яўген, Яўмен, Яўсей, Яўстрат, Яўхім

ЖАНОЧЫЯ

Адэля, Аксена, Алаіза, Алеся, Алена, Анеля, Арсеня, Барбара, Вольга, Ганна, Дзіяна, Зоф'я, Каміля, Кацярына, Лізавета, Людвіна, Лявонія, Магрэта, Міхаліна, Настасся, Тэафіля, Тэкля, Хадора, Хадосія, Хрысціна, Эміля, Юрафіна, Яна, Яніна, Яўгенія.

МАЛАДАЯ ЛІТАРАТУРА

"Ластаўкі ў разломе... душы"

□ Алесь ДУБРОЎСКІ

Словы, што вынесены ў загаловак, узяты з верша Людмілы Барадзейкі, паэткі з Лепеля. Разлом — сімвал нашага часу. Мы жывём у разломе эпох, у разломе звычных уяўленняў, у разломе ідэалаў. Мы жывём тады, калі можна ўсё згубіць і апусціцца на самае дно існавання, але можна — я веру — набыць тое галоўнае, што раней заўсёды выслізгвала з нашага духоўнага жыцця, а дакладней — старанна выціскалася адтуль і замянялася нечым іншым...

Кажуць, што тры гады таму на папярэднім семінары ў доме творчасці "Іслач" крычалі ды спрачаліся значна болей і спрэчкі гэтыя былі больш упартыя. Мусіць, меншая гучнасць крыкаў на сёлетнім семінары — з'ява заканамерная: у наш час тры гады — гэта даволі шмат, і, прынамсі, мітынгі крыху надакучылі. Аднак гэта не значыць, што спрэчак не было. Спрачаліся дастаткова — пачынаючы з нацыянальна-палітычнай сітуацыі ў Гарадзенскай вобласці і канчаючы пытаннямі пра тое, ці ёсць такая з'ява, як жаночая паэзія (пасля праслухоўвання вершаў Аксаны Данільчык), і пра тое, ці мае права на існаванне верлібр у нашай літаратуры (пасля знаёмства з паэзіяй Едруся Мазько). Не пакрыўдзілі ў гэтым сэнсе ні "моўнае пытанне", ні пытанне пра беларускую арфаграфію (нічога новага, дарэчы, не сказалі). Але над усім гэтым луналі праблемы зусім іншага кшталту: што такое наш свет, наш час і што такое чалавек у іх.

Гэтыя матывы гучалі і ў творах юных аўтараў, і ў выступленнях сталых літаратараў, якія наведалі Дом творчасці ў час семінара. Натуральна, што для нас, маладых паэтаў і празаікаў, сапраўдным святам сталі сустрэчы з Іванам Шамякіным, Хведарам Жычкам, Сяргеем Грахоўскім, Васілём Зуёнкам, Сяргеем Законнікавым, Леанідам Прокшам, Алесем Савіцкім, Уладзімірам Юрэвічам.

Назіраючы за працай секцыі паэзіі, можна было скласці пэўнае ўяўленне пра тыя самыя разнастайныя плыні, у якіх зараз развіваецца маладая беларуская паэзія. Па-рознаму выяўляюць аўтары свае думкі ды пачуцці ў творах, па-рознаму падыходзяць яны і да вышэйназванай праблемы адлюстравання рэалій сённяшняга свету і асобы ў ім.

Нічога новага не абвяшчу, калі скажу, што паэзія кожнага аўтара — гэта свой, асобны, свет. Праўда, свет гэты можа быць зусім нецікавы. Гэтак бывае тады, калі піша чалавек, у якога, уласна кажучы, і няма такой патрэбы — пісаць, няма такой унутранай неабходнасці. Але такіх "літаратараў" на семінары не было. Неаднаразова адзначалася, што выпадковыя людзі ў "Іслач" не трапілі. Таму сапраўды было цікава пазнаёміцца з маляўнічым і пластычным светам паэзіі Вольгі Угрыновіч, паэткі, якая "ў пошуках Вечнае Памяці" выходзіць за межы звычных вымярэнняў, надаючы вершу гучанне бясконцасці. Цікава было ўвайсці і ў свет паэзіі Сяргея Патаранскага, у якім сярод бетонных блокаў наваколля паэт прыадчыняе куточак бэзавага раю і белага Бога. Прымусіла паразважаць шматгранная і нават супярэчлівая паэзія Анатоля Брусевіча. Як слушна заўважыў Алесь Палынскі ў рэцэнзіі "Дуэль з самім сабой" на зборнік вершаў Анатоля Брусевіча, які выйшаў у 1992-м годзе ў Гародні, паэт імкнецца лічыць меркаю ўсіх каштоўнасцей душу чалавека, сваю душу. Вершы Максіма Шчура звярнулі на сябе ўвагу багаццем арыгінальных метафар, нагадаўшы, аднак, гару цэглы, незамацаванай растворам. З іншага боку, магчыма, што малады паэт бліжэй за ўсіх падышоў да адлюстравання (дарэчы, даволі своеасаблівага) сённяшняй рэальнасці. Праўда, гэта хто як ставіцца да літаратуры: для адных гэта сродак менавіта "славутага адлюстравання рэчаіснасці", для другіх — сродак стварэння іншай рэчаіснасці на новым узроўні.

Хочацца падзякаваць нашым кансультантам — Уладзіміру Паўлаву, Алесю Камароўскаму і Алесю Масарэнку — за аб'ектыўную крытыку, каштоўныя парады і добрыя пажаданні.

Павел Місько, Генрых Далідовіч і Генадзь Шупенька працавалі з маладымі празаікамі, сярод якіх былі Алена Сугака, Анатоль Крэйдзіч, Наталля Суслава, Мікалай Навумчык, Сяргей Мандрык, Вячаслаў Сяднёў, Іван Сяргейчык. На жаль, цяжка было прасачыць за працай і секцыі паэзіі, і секцыі прозы. У сувязі з гэтым выказваліся думкі пра тое, што нядрэнна было б запрашаць на такія семінары яшчэ і крытыкаў, якія маглі б спрабаваць свае сілы ў разглядзе твораў, як маладых паэтаў, так і празаікаў. Ды і звяртаць увагу на маладых аўтараў, якія працуюць у крытыцы, варта яшчэ і таму, што крытычныя жанры наогул маюць для літаратуры не апошняе значэнне. На сёлетнім жа семінары з маладых крытыкаў прысутнічала толькі Ірына Шаўлякова.

Можа, некаму цікава пачуць пра сякія-такія недахопы арганізацыйнага плана? Ці не паплакацца наконт адсутнасці ацяплення ў Доме творчасці ды наконт спання ў вопратцы пад чатырма коўдрамі? Неяк нецікава. Ды і не пра такія рэчы мой роздум, тым больш, усе згаджаліся з тым, што атмасфера на семінары была цёплая. Ці не ластаўкі нашых душ сагравалі нас?..

ЁСЦЬ ПЫТАННЕ!

Рэч Паспалітая — гэта дзяржава

"Што такое рэч паспалітая? Адкуль гэты тэрмін?

А.КРАСКОЎСКІ, г.Маладзечна".

Тэрмін "рэч паспалітая" з'яўляецца літаральным перакладам з лацінскай мовы і азначае наогул усялякую агульную справу, дзяржаву ці гаспадарства. Нашы продкі карысталіся гэтым тэрмінам на працягу амаль усяго існавання Вялікага княства Літоўскага (ад XV да канца XVIII стагоддзя).

Палякі таксама здаўна карысталіся тэрмінам "рэч паспалітая" і да Люблінскага Сойма выкарыстоўвалі яго выключна як сінонім сваёй дзяржавы — Польскага Каралеўства. У 1569 годзе палякі абвясцілі, што Вялікае княства Літоўскае ліквідуецца як самастойная дзяржава, уключаецца ў склад Польшчы і, такім чынам, утвараецца адна "рэч паспалітая" — Польскае Каралеўства.

Але нашы продкі так не лічылі. Да канца XVIII стагоддзя ў Вялікім княстве Літоўскім дзейнічаў свабодны, выбарны заканадаўчы орган — Галоўны З'езд, працаваў юрыдычна незалежны ўрад і мясцовая адміністрацыя, была свая ўстанова замежных спраў — Дзяржаўная Канцылярыя, існавала самастойная фінансавая і эканамічная палітыка, тут дзейнічалі ўласныя законы, сабраныя ў Статуце, і г.д.

Прыватызацыя: працэс ідзе!

"Якія дакументы неабходны для прыватызацыі кватэры?

І.СЁМАВА. г.Мінск."

Прыватызацыя жылля на Беларусі праводзіцца на бязвыплатнай, выплатнай і змешанай аснове. Бязвыплатная прыватызацыя жыллёвых памяшканняў ажыццяўляецца шляхам надзялення жыллёвай квотай у грашовай форме грамадзян Беларусі. Грашовая жыллёвая квота — вартасны эквівалент жылля, якое перадаецца грамадзянам бязвыплатна. Яна складаецца з разліку 120 рублёў за год працоўнага стажу — на 31.12.91.

Налічэнне квоты робяць ЖЭСы. Для гэтага трэба прадаставіць туды даведку аб агульным працоўным стажы, а пасля атрымаць у ашчадбанку імянныя прыватызацыйныя чэкі "Жыллё". А затым падаць у мясцовы выканкам заяву на імя яго старшыні, даведку з Бюро тэхнічнай інвентарызацыі, ордэр на кватэру і копію асабовага рахунку.

Хто не працуе, той ... атрымлівае дапамогу

"Якога памеру зараз выдаецца грашовая дапамога па беспрацоўю і на працягу якога тэрміну яна выплачваецца?

В.КЛІМЕНКА, г.Мінск".

Як паведамілі нам у гарадскім цэнтры занятасці насельніцтва, дапамога па беспрацоўю зараз выплачваецца ў памеры ад адной да дзвюх мінімальных заработных плат. Мінімальны тэрмін, на які разлічваецца дапамога, складае 26 тыдняў, але ён можа быць павялічаны ў залежнасці ад стажу, наяўнасці непаўналетніх дзяцей і іншых акалічнасцей. Падаходны падатак з дапамогі па беспрацоўю не бярэцца.

Хачу хрысціцца!

"Мне 30 год, і я хачу хрысціцца ў царкве. Адкажыце, калі ласка, ці патрэбны будуць мне хросныя бацькі? Ці можа ў мяне быць крыжык, які я набыла да гэтага ў магазіне, а не ў царкве?

Т.КОНЮХАВА, г.Мінск."

Каб адказаць на ваша пытанне, мы звярнуліся ў царкву св.Аляксандра Неўскага, што ў Мінску. Дарэчы, абрад хрышчэння зараз каштуе там 10 тысяч рублёў. Вось што нам адказалі: хросныя бацькі патрэбны пры хрышчэнні толькі маленькіх дзяцей, а для вас яны ўжо неабавязковыя. Што датычыць крыжыка, вы можаце набыць яго ў магазіне. Але калі вы будзеце хрысціцца ў праваслаўнай царкве, то гэта павінен быць праваслаўны крыжык, калі ў касцёле — каталіцкі. Пасля гэтага дастаткова перад абрадам хрышчэння асвяціць яго ў царкве ці ў касцёле.

Пацалункі пад забаронай?

"Чула ад сваёй сяброўкі, што недзе ў свеце існуе закон супраць пацалункаў. Ці так гэта?

Таццяна Ш., г.Віцебск."

Ваша сяброўка памыляецца, такога закону няма. Але быў выпадак, калі пацалункі на некаторы час былі забаронены. Адбылося гэта ў 1985 годзе. Дырэкцыя англійскай радыёстудыі Бі-Бі-Сі выдала загад, які забараняў супрацоўнікам цалавацца на працы. Мера была прынята пасля таго, як чатыры вядучыя дыск-жакеі злеглі з ангінай, выкліканай запаленнем гландаў — захворванне, якое перадаецца праз сліну пры пацалунку.

Наогул у розных краінах цалуюцца па-рознаму: у Кітаі кранаюцца шчокамі, эскімосы Аляскі, жыхары Новай Зеландыі, Малайзіі труцца насамі, у Экватарыяльнай Афрыцы мужчыны тройчы паціскаюць вялікі палец рукі ў жанчын, ну а ў Палінезіі партнёры зубамі вышчыпваюць адзін у аднаго валасы з броваў.

Сабакі-экстрасенсы

"Ці праўда, што сабакі валодаюць экстрасенсорнымі здольнасцямі?

Н.ДЗЕРАВЯННІКАВА, г.Нароўля".

Агульнапашыраным у розных народаў з'яўляецца ўяўленне аб тым, што сабака сваім выццём здольны папярэджваць гаспадара аб набліжэнні бяды. Адначасова сабака адганяе ад чалавека "нячыстую сілу". Беларускі этнограф Н.М.Нікольскі адзначаў: "Сабака лічыцца абаронцам ад злых духаў, апошніх адганяе сабачы брэх, яго кроў, шэрсць, чэрап, нават імя". "Паводле беларускага падання, сабакі брэшуць толькі на ліхога чалавека (і, дарэчы, зусім не рэагуюць злосна на цяжарных жанчын). Таму, напрыклад, адмаўляюць тым сватам, на якіх вельмі кідаюцца сабакі".

Чужаложнікаў — да адказу!

"Чула, што раней за здраду мужу (жонцы) маглі пакараць. І нават нейкім тэрмінам гэта здрада называлася.

Алёна Г., г.Горкі".

Так, сапраўды, існаваў такі тэрмін. Паводле Статута Вялікага княства Літоўскага, сямейная здрада называлася чужаложствам. Чужаложства лічылася абразай хрысціянскай маралі і разглядалася як цяжкае злачынства. Калі муж заставаў жонку з іншым мужчынам (чужаложнікам), ён мог затрымаць іх або паведаміць пра факт здрады суседзям і адвесці затрыманых у замкавы суд. Удзельнікі чужаложства маглі быць пакараны нават смерцю. Чужаложнік, які не даваў сябе затрымаць і пры гэтым быў забіты, лічыўся гвалтаўнiком дому, і адказнасць за яго смерць гаспадар не нёс. Калі ж пры чужаложстве быў забіты гаспадар (муж), чужаложніка і жонку каралі смерцю.

Сядзіба ў Лошыцы

□ Мікола БАГАДЗЯЖ, "ЧЗ"

Лошыца... Гэта назва ў апошнія часы часта з'яўляецца на старонках перыядычнага друку. Не раз з'яўляліся матэрыялы пра лошыцкі сядзібна-паркавы комплекс і ў "ЧЗ". Ды і нядзіўна, бо гэты комплекс — унікальны гісторыка-прыродны помнік, які цудам дайшоў да нашых часоў.

Пілоны з жалезнымі варотамі, алея з двухсотгадовымі ліпамі. Цішыня і спакой. Нават няўважлівае вока заўважыць занядбанасць гэтага месца. У вочы кідаюцца зламаныя вяршыні дрэў, дуплы. Адно з іх такіх памераў, што ў ім можа не згінаючыся схавацца ад дажджу дарослы чалавек. Праўда, там-сям бачны сляды чалавечай дзейнасці — толькі-толькі адрэстаўрыраваны ахоўны флігель, коні ля хаты, якая размешчана амаль у цэнтры парку, людзі ля іх, высокі яшчэ не замшэўшы плот, якім абнесены сядзібны дом. Ён быў пабудаваны напрыканцы XVIII стагоддзя і рэканструяваны ў сярэдзіне наступнага. Захаваўся надзіва добра. Прычым не толькі і не столькі звонку, колькі знутры. Уцалелі ў ім якімсьці цудам і пакрытыя тагачаснай кафляй печы-галандкі, і ляпніна столі, і зробленая з каштоўных парод дрэва аздоба пакояў, і нават тое-сёе з мэблі. Шмат гаспадароў змянілася. Валодалі ім і дваране Прушынскія, і пан Любанскі, і супрацоўнікі Беларускага аддзялення Усесаюзнага інстытута прыкладной батанікі і новых культур. Жылі нават некалькі сем'яў, якія былі заселены Савецкай уладай. А ў 1986 годзе з'явіўся новы гаспадар. Яго прыдбаў у якасці свайго філіяла Дзяржаўны мастацкі музей. Адразу пасля гэтага НДІ "Белрэстаўрацыя" быў заказаны праект рэстаўрацыі сядзібы. Праведзена археолага-архітэктурнае даследаванне. Тры гады назад пачалі найбольш неабходную працу. У першую чаргу ўзяліся за рэканструкцыю даху і гарышча. Узяліся і жахнуліся — драўляныя канструкцыі спарахнелі. Трымаліся, літаральна, на слове гонару. На тое, каб змяніць усё гэта, прайшлі два гады. Можна было б зрабіць і хутчэй. Аднак перашкаджала праблема, якая ва ўсе часы стаяла перад установамі культуры — недахоп грошай. Іх жа выдзяляюць на год. А дэвальвацыя ўмомант з'ядае. У 1992 наогул фактычна не далі ні капейкі. Так што праца амаль што не вялася. Калі ж, у рэшце рэшт, атрымалі грошы, то адразу ўзяліся за гідраізаляцыю і ўмацаванне падмуркаў. Расчысцілі падвал. Знайшоўся жадаючы абсталяваць у ім кафэ. Аднак падлічыў свае сродкі і вызначыў, што не пацягне гэту справу. А шкада. Каб гэта ўстанова пачала дзейнічаць, то з'явілася б у адміністрацыі лошыцкага філіяла крыніца рэгулярных грашовых паступленняў у выглядзе платы за арэнду. І рэстаўрацыя, глядзіш, больш хуткімі тэмпамі вялася б. Тым больш што літаральна ў апошнія дні мінулага года была выдадзена дакументацыя на рэстаўрацыю.

У бліжэйшы час пачынаецца праца па рэстаўрацыі фасада. Плануецца аднавіць увесь яго дэкор так, каб сядзіба вонкава выглядала так, як у мінулым стагоддзі. А потым ужо брацца за аднаўленне ўнутранай часткі. Праца гэта будзе цягнуцца не адзін год. Тым больш, што пад час даследавання было зроблена вельмі радаснае адкрыццё — у некалькіх пакоях захаваўся вельмі цікавы насценны жывапіс. Ён пакрыты больш познімі насланеннямі тынку і фарбы. Праца па яго "раскрыццю" будзе вельмі крапатлівая і запатрабуе шмат часу. Счышчаць жа ўсе насланенні, замацоўваць раскрытыя роспісы неабходна пакрыху, літаральна па дэцыметрах. Зразумела, што паралельна з гэтым будзе весціся і іншая праца.

Аднак галоўнае, што неабходна зрабіць у першую чаргу, — ацяпленне. Да таго ж у будучым музеі няма ні вады, ні каналізацыі, ні сапраўднай электраправодкі. Так што працы яшчэ і рэстаўратарам і дырэкцыі Лошыцкага філіяла канца-краю не бачна. Аднак галоўнае — пачаць яе. А гэта ўжо зроблена.

Упраўленнем крымінальнага вышуку УУС Магілёўскага аблвыканкама адшукваецца ВАРАНЦОЎ ІГАР ВАЛЕР'ЕВІЧ, 1971 года нараджэння, ураджэнец г.Магілёва, жыхар г.Мінска, які 1 снежня 1993 года прапаў без вестак.

Прыкметы: на выгляд 22–23 гады, рост 192 см, хударлявага целаскладу, валасы прамыя, чорныя, сярэдняй даўжыні, на грудзях ёсць радзімая пляма дыяметрам 1 см.

Быў апрануты: шапка з футра янота, куртка з плашчовай тканіны цёмна-сіняга колеру з падкладкай з футра белага колеру, пуловер сіняга колеру, джынсы чорныя, кашуля ў клетку, туфлі чорныя "Саламандра" 46 памеру, кальсоны блакітнага колеру, вязаныя шкарпэткі.

Калі каму-небудзь вядома месцазнаходжанне Варанцова Ігара Валер'евіча, просім паведаміць ва ўпраўленне крымінальнага вышуку УУС Магілёўскага аблвыканкама па тэлефонах: 21-55-51, 21-55-84 або ў бліжэйшы аддзел міліцыі па тэлефоне 02.

РОДНАЕ СЛОВА

Гаворым па-беларуску

Зьміцер Санько "Малы руска-беларускі слоўнік прыказак, прымавак і фразем"

(Працяг. Пачатак у №5)

ВЕК ЖИВИ, ВЕК УЧИСЬ — Што жывём, то вучымся; Будзем вучыцца, пакуль смерць лучыцца (налучыцца); Колькі робіш, столькі вучыся.

ВЕЛИКА ФЕДОРА, ДА ДУРА — Вырас пад неба, а дурань як трэба; Байбусам вырас, ды розуму не вынес; Да званіцы падняўся, а без розуму застаўся; Рост чалавечы, а розум авечы.

ВЗЯЛСЯ ЗА ГУЖ — НЕ ГОВОРИ, ЧТО НЕ ДЮЖ — Узяўшыся за гуж, не кажы, што нядуж; Калі ўлез у дугу, не кажы "не магу"; Калі даўся запрэгчы, то дайся й паганяць.

В НОГАХ ПРАВДЫ НЕТ — Сядзь, няхай полы не вісяць; Ногі для дарогі; Сядзьма на калодзе, пагаворым аб прыгодзе.

В ОГОРОДЕ БУЗИНА, А В КИЕВЕ ДЯДЬКА — Гэты пра воз, а той пра коз; Хто пра хату, а хто пра лапату; Я яму пра абразы, а ён мне пра гарбузы.

В ОДНО УХО ВОШЛО, А В ДРУГОЕ ВЫШЛО — Адным вухам слухае, а другім выпускае; У адно вуха ўпусціў, а ў другое выпусціў.

ВОЛКА БОЯТЬСЯ — В ЛЕС НЕ ХОДИТЬ — Баючыся ваўкоў, застанешся без грыбоў; Баяўшыся трэску, і ў лес не трэба хадзіць; Хто ваўкоў баіцца, па ягады не ходзіць; Баючыся ваўка, у лес не ісці.

ВОЛКА НОГИ КОРМЯТ — Ваўка ногі жывяць (гадуюць); Пасланцамі воўк не сыты; Старца кій корміць.

ВОРОН ВОРОНУ ГЛАЗ НЕ КЛЮЕТ — Драч драчу не дзярэ аччу; Крумкач крумкачу вока не выдзеўбе; Гад гада не джаліць; Вужака вужаку не джаліць; Крук крука за чуб не бярэ; Воўк ваўка нідзе яшчэ не з'еў.

ВСЕМ СЕСТРАМ ПО СЕРЬГАМ — Кожнай сястрыцы па завушніцы; Кожнаму сыну хатуль за спіну; Кожнаму брату па дукату; Кожнай сяброўцы па залатоўцы; Кожнаму старцу па стаўцу; Усякаму сваяку хоць бы па медзяку.

ВСЕМУ СВОЕ ВРЕМЯ — На ўсё свой час; Без часу не будзе квасу; Без пары няма і травы; Усё свой час мае; Дзяры лыка, як (пакуль) дзярэцца: бо прысохне — не ўдзярэш; Сей у пару — збярэш хлеба гару.

В СЕМЬЕ НЕ БЕЗ УРОДА — Няма роду без выроду; У балоце не без чорта, а ў роду не без выроду; У кожнай чарадзе авечку з матыліцамі знойдзеш; І на здаровай яблыні гнілы яблык знойдзецца; І ў добрай сям'і вырадак бывае; Няма лесу без ваўка, а сяла без злодзея.

ВСЁ ХОРОШО, ЧТО В МЕРУ — На ўсё ёсць мера. Усё добра, што ў меру, а што зашмат, то не ў лад; Праз меру і свінні не ядуць; Што занадта, тое і свіння не есць; Лішняя нітка палатну завада; Шырокая лыжка рот дзярэ; З вялікае яды няма наўды: не забагацееш, а апузацееш; Што задужа — не здарова.

ВСЯКИЙ КУПЕЦ ХВАЛИТ СВОЙ ТОВАР — Кожны стралец сваю стрэльбу хваліць; Кожны цыган сваю кабылу хваліць; Кожны пастух сваёй пугай хваліцца; На кірмашы і бык цельны; Не ганячы, не купіш, не хвалячы, не прадасі.

ГАРЧЫЧНІК

Васіль КАРПЕЧАНКА

МІНІЯЦЮРЫ

Зубіла

Уся акруга затрубіла...
— Пра што?
— З работы выгналі Зубіла.
— За што?
— Зубіла гнуцца не любіла.

Пень

Дубовы лысы Пень
бубніў,
што ён свяціў бы,
як маяк, каб на яго не кідаў цень
зялёны гонкі маладняк.

Крук

Хваліўся гардэробны Крук
суседзям ганарыста,
што самы блізкі ён сябрук...
Капелюшу міністра.

Дзверы

Дубовыя цяжкія Дзверы
ўсім хваліліся без меры:
— Вы бачыце, як часта
нам падае руку начальства.

Навошта розум?

Навошта розум Малатку?
Дзе біць, што біць —
не вырашае.
Таму ён служыць, хто ў руку
яго бярэ і ў ход пускае.

Уладзімір БАНДАРЭНКА

Бартэр

Галёшы... на картэр, як шыла на мыла.
Уводзіцца бартэр – магутная сіла.
Апошняя сіла ў нялёгкі наш час,
калі памяняем гарэлку на квас.
Мяняюць віно на замежны шампунь,
сурвэткі, шкарпэткі ідуць на тытунь...

Мяняюцьl.. Мяняюць усё, балазе.
Я жонку змяняю, калі "павязе".
А трапіць старая – у лес адвязу
або абмяняю яе на казу.
Тады навучуся казу я даіць,
мне брокер падкажа, як лепей зрабіць.

Калі ж не ўдасца мне выменяць жонку,
тады навучуся варыць самагонку,
ды буду, як блін у смятане, качацца...

Мне б толькі за бартэр,
за бартэр узяцца!

З Юрасёва куфра

Першакласніца Каця пытаецца ў маці:

— Мамачка, як ты думаеш, ці зручна дзяўчынцы на першым жа спатканні з хлопчыкам даваць яму спісваць дамашняе заданне?

***

— Сцвярджаюць, што пры адным пацалунку перадаецца пяць мільёнаў мікробаў.

— Але ж з другога боку, ад такой жа колькасці мікробаў пазбаўляешся!

***

Вельмі закаханы малады чалавек не шкадуе грошай на падарункі сваёй каханай. Аднаго разу, атрымаўшы дарагі падарунак, дзяўчына гаворыць:

— Калі, нарэшце, ты перастанеш гэта рабіць?

Юнак абняў дзяўчыну і пранікнёна сказаў:

— Як толькі ты станеш маёй жонкай!

***

Разважаюць дзве дамы:

— Цікава, што падабалася жанчынам у мужчынах раней?

— Калі раней?

— Калі яшчэ не вынайшлі грошы.

***

У тэлефоннай трубцы жаночы голас:

— Алё, Пётр, я хачу сказаць штосьці цікавае. У нас хутка народзіцца дзіця.

— Цудоўна! А хто гэта гаворыць?

***

— Я ўвесь час думаю, ці кахае мяне Максім?

— Напэўна кахае, чаму ты павінна быць выключэннем?

***

— Ты мяне кахаеш?

— Вядома, — адказвае ён.

— А ты са мной ажэнішся?

— Што ў цябе за прывычка заўсёды мяняць тэму размовы?

Мікола ФЕДЗЮКОВІЧ

СУСЕДЗІ

Гумарэска

Атрошкін прыйшоў з работы. Распрануўся, уключыў тэлевізар.

— Рана ты сёння, — данёсся з кухні знаёмы ўжо шэсць гадоў голас.

— Як звычайна, — абыякава адказаў Атрошкін.

— Прышчэпы даўно ўжо прыйшлі.

— У іх работа не тое, што ў мяне.

— Вячэраць будзеш?

— Толькі не бацвінне!

— Зарабляй, як Прышчэпы, і хадзі ў рэстаран. Клопатаў будзе менш.

— Бывае, і яны дома харчуюцца.

Атрошкіна падала на стол:

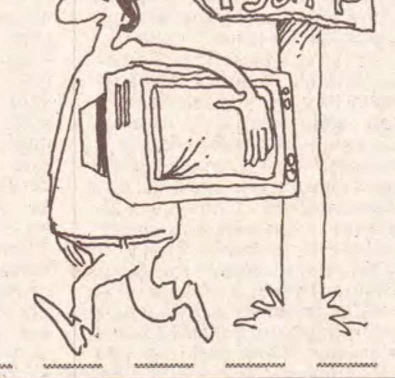

— Затое, як харчуюцца: чырвоная рыба, свежая агародніна, каньяк...

— Ты ўсё перабольшваеш, — не пагадзіўся Атрошкін.

— Я вобразна кажу. Я ўпэўнена, што яны зараз збіраюцца ў тэатр.

— У іх сувязі...

— Як яны праводзяць вольны час! Летам адпачываюць на лецішчы, зімой — тэатры, канцэрты, банкеты, прыёмы... У іх няма патрэбы мець гэты праклятая тэлевізар. Водзяцца з жывымі людзьмі, усё ведаюць, усё бачаць. За мяжой бываюць.

— Бацвінне перасаліла.

— Дабаў кіпеню з самавара. Катлету ўчарашнюю будзеш есці?

— Не.

— Тады паеш бурачкоў з цукрам.

— Не хачу. Я чаю пап'ю. Перадача нецікавая.

— Пераключы. Прышчэпы цяпер ужо ў тэатры сядзяць.

— Няхай сядзяць! — праглядваючы праграму, вымавіў Атрошкін і выключыў тэлевізар.

Пачуўся званок. На парозе стаялі муж і жонка Прышчэпы:

— У нас тэлевізар зламаўся, а без яго, самі разумееце, як цяжка...

— Праходзьце, праходзьце, якая можа быць размова! — ажывіўся Атрошкін.

Тамаш ЛЯШОНАК

Драбніца праўды

Сусед Ігнат — мастак разносіць чуткі,
неверагодныя навіны смакаваць.
Язык ягоны — вёрткі, доўгі, гнуткі —
ніколі не хацеў адпачываць.

Але на гэты раз ён мо не хлусіць,
што дабрабыт да нас смаўжом паўзе,
бо дзень суверэнітэту Беларусі
прасвяткаваў па хлеб ён у чарзе.

Дык, можа быць, прыслухацца не шкодна
парой да слоў такіх балбатуноў,
калі яны сцвярджаюць, што не модна
на свеце жыць без хлеба і штаноў?

Крыжаслоў-жарт

Па гарызанталі: 2. Прыкол на аб'яве. 7. Інфармацыя для носа. 8. Усёсцерпліваючая. 9. Плаўфабрыка чырвонай ікры. 10. Адна з частак цела, выкарыстоўваемая для вымярэння глыбіні. 12. Голас з нізоў. 14. Мадонна з Угрум-ракі. 15. Аб'ект вечнага пачуцця з жаночага асяроддзя. 17. Шкілет даху. 18. Месца, дзе лёгка ўвязнуць. 21. Дрэва, з якога гатуюць кашу для непаслухмяных дзяцей. 22. Пладова-ягадная тэрыторыя. 23. Не "чырвоны" (гіст.). 24. Паэт з бранёй і пушкай.

Па вертыкалі: 1. Манархаў веер (усходн.). 3. Французскі каньяк-імператар. 4. Імя палкаводца, якое нічога не казала В.І.Чапаеву. 5. Бабулька кампакт-дыска. 6. Вартаўнік падначалены вартуемаму. 8. Драпежная фірма спорттавараў. 11. Горад, у які хочацца зноў і зноў. 12. Буйны, рагаты, з кальцом у носе. 13. Касцюм для прагулак па глыбінцы. 16. Раддом (фальклор). 17. Графінчык у хімікаў. 19. Завернутыя вароты (архітэкт.). 20. Пляткарны орган.

Даслаў Леанід РАЗЛАДАЎ.

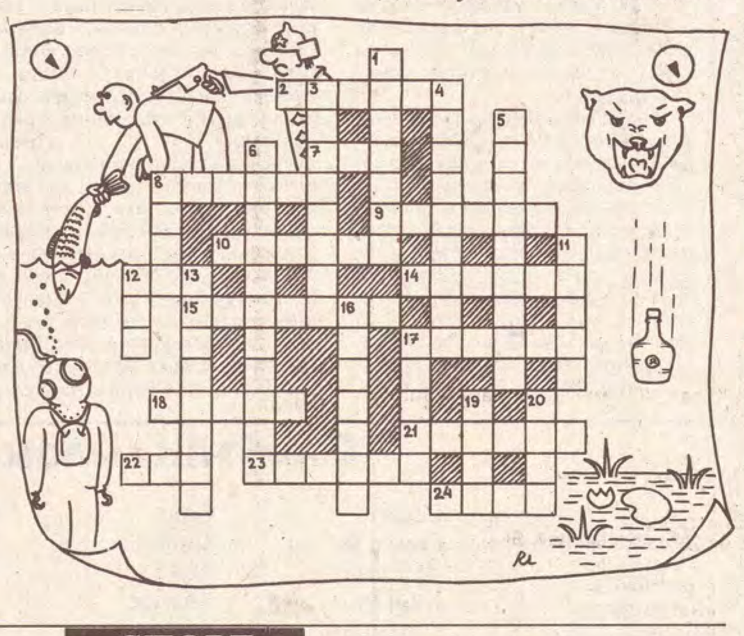

ХАТНІ ЭКРАН

3, чацвер

Беларускае тэлебачанне
8.00. Раніца рэспублікі.
8.10. Складчына.
8.30. Пад купалам Сусвету.
8.40. Надвор'е.
8.50. Пяць хвілін на жарты.
8.55. Фільм-канцэрт.
◆9.15. "Ніхто, акрамя цябе".
10.00. Беларуская асацыяцыя кіно і тэлебачання прадстаўляе: кінарэжысёр Л.Голуб.
11.45. "Залатая ліра". Частка 2-я.
13.30. Навіны.
◆13.40. "Мелодыі белай ночы".
15.15. "Варатар XX стагоддзя". Д/ф.
16.15. Тэлебіржа.
16.25. ТБ–школе. Кандрат Крапіва.
17.05. Роздум пасля з'езда фермераў.
17.50. Складчына.
18.10. Абласныя навіны (Гродна).
18.25. Навіны Бі-бі-сі.
19.00. Зачытайце маё пісьмо...
19.05. Эпіцэнтр.
19.30. Дарунак "Тэлесябрыны".
19.35. Парады агароднікам.
20.05. Кінанарыс.
20.15. Пазіцыя ўрада.
20.30. Кантакт.
21.00. Панарама.
21.35. Пад купалам Сусвету.
21.45. Пяць хвілін на жарты.
21.50. Надвор'е.
23.00. На сесіі ВС Рэспублікі Беларусь. Пасля заканчэння
◆ "Ніхто, акрамя цябе".
Адраджэнне беларускай капэлы.

Канал "Астанкіна"
5.00, 8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00, 24.00. Навіны.
• 8.20. Мультфільм.
◆8.40. "Проста Марыя".
9.30. У свеце жывёл.
10.10. ...Да 16 і старэйшым.
10.50. Прэс-экспрэс.
◆11.20. "Чыста англійскае забойства". 2-я серыя.
• 12.40. Мультфільм.
12.50. А.Шнітке. Фартэпіянны квартэт.
13.00. Футбол. На шляху да Уэмблі.
14.25. Прадпрымальнік.
15.05. Як дабіцца поспеху.
◆15.20. "Мая сям'я і іншая жывёла". 9-я серыя.
15.55. Музограф.
16.20. ...Да 16 і старэйшым.
17.25. Лабірынт.
17.50. Дакументы і лёсы.
18.00, 20.35. Надвор'е.
◆18.05."Проста Марыя".
18.55. Чалавек са скрыні. Да 70-годдзя рэжысёра Л.Пчолкіна.
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.45. Лато "Мільён".
◆21.15. "Твін Пікс".
22.10. Музыка ў эфіры.
23.30. Акадэмія. Забаўляльная праграма.
0.20. Прэс-экспрэс.
0.30. На шляху да Уэмблі.

Канал "Расія"
6.00, 13.00, 19.00, 22.20. Весткі.
7.20. Час дзелавых людзей.
7.50. Паехалі.
8.00. Сусветныя навіны Эй-бі-сі.
• 8.30. Мульці-пульці.
8.40. Пакліч Вадалея.
9.40. "К-2".
10.30. Новая лінія.
◆11.00."Санта-Барбара".
12.40. Сялянскае пытанне.
◆13.25. "Справа была ў Пянькове".
15.00. Канцэрт.
• 15.15. Мульці-пульці.
15.25. Там-там навіны.
15.40. Студыя "Рост".
16.10. Новая лінія.
16.55. Глобус.
17.25. Азы кар'еры.
17.40. Будні.
18.25. Я– лідэр.
18.45. Свята кожны дзень.
19.25. Падрабязнасці.
◆19.40. "Санта-Барбара".
20.30. Міф Дзмітрыя Пакроўскага.
21.20. "Правінцыяльныя пісьмы".
22.40. Аўтаімгненне.
22.45. Зоркі гавораць.
22.50. Спартыўная карусель.
22.55. Экран крымінальных паведамленняў.
23.05. Дыялог з сабой.
23.30. Канцэрт.

Санкт-Пецярбург
8.10. Еўрапейскі калейдаскоп.
8.40. Новы Пецярбург.
9.10. Нямецкая хваля.
9.40. Казка за казкай.
• 10.10. "Бюро знаходак".
10.30. Хуткая дапамога.
11.00. Сем сланоў.
11.30. Інфарм ТБ.
11.40. Фільм-канцэрт.
12.00, 14.25, 18.05, 20.40, 0.05. Музычны момант.
◆12.05. "Рухайцеся за гэтым самалётам".
13.30. Фільм-канцэрт.
14.30. Інфарм ТБ.
14.40. Гістарычны альманах.
◆15.25. "Каронны нумар".
• 16.30. "Кракаком".
16.40. "Дамашні ўрок".
17.10. Дзецям пра звераням.
17.30. Рэформа і ўлада.
18.10. Вялікі фестываль.
18.30. Інфарм ТБ.
18.55. Партрэты.
19.40. Спорт, спорт, спорт....
20.00. Сёння.
20.35. Тэлемагазін.
◆20.45. "На парозе ночы".
21.35. Фільм-канцэрт.
21.50. Музычны канал.
22.35. Ваш стыль.
22.45. Інфарм ТБ.
23.05. Музычны канал.

8-ы канал
• 18.00. "Карусель". "Сімон Балівар" з серыі "Аміга і яго сябры".
18.30. Музычная праграма.
19.00. "Арт-пікчэрз С.-Пецярбург" прадстаўляе...
• 19.15. Праграма мультфільмаў.
◆19.45. "Хіл стрыт блюз": "Дождж жахаў".
20.40. Разважанні пра джаз.
◆21.30. "Экспрэс жахаў".
23.15. Праграма відэакліпаў.

4, пятніца

Беларускае тэлебачанне
8.00. Раніца рэспублікі.
8.10. Пад купалам Сусвету.
8.20. Надвор'е.
8.30. Пяць хвілін на жарты.
8.35. Іграе Ірына Шуміліна.
9.00. ТБ – школе. Кандрат Крапіва і яго драматургія.
9.40. Пазіцыя ўрада. Актуальнае інтэрв'ю.
◆9.55. "Ніхто, акрамя цябе".
10.40. "Крок". Ток-шоу з удзелам Алены Камбуравай.
11.15. Песню бярыце з сабою. Частка 3-я.
13.30. Навіны.
13.40. Дзелавая хроніка.
◆13.50. "Ленінградская сімфонія".
• 15.25. Мультфільмы.
15.45. Нядзельнае тэлекафэ "Мая мама".
16.30. Танцавальны ансамбль "Равеснік" запрашае.
17.15. "Цэнтр" у Польшчы.
18.00. Дзелавая хроніка.
18.10. Абласныя навіны (Магілёў).
18.25. Навіны Бі-бі-сі.
19.00. Рок-айленд-шоу.
20.20. Дарунак "Тэлесябрыны".
20.30. Кантакт.
20.35. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.35. Пад купалам Сусвету.
21.45. Пяць хвілін на жарты.
21.50. Надвор'е.
22.00. На сесіі ВС Рэспублікі Беларусь. Пасля заканчэння –
◆Ніхто, акрамя цябе".
"Асуджаны на самоту". (Японія).

Канал "Астанкіна"
5.00, 8.00, 11.00, 14.00, 17.45, 20.00, 24.00. Навіны.
5.20. Ранішняя размінка.
5.30. Раніца.
• 7.45. "Як кошка з сабакам".
◆8.20. "Журботны горн".
• 9.35. "Скарбніца мудрасці".
9.50. "Песня жаваранка".
10.20. Сустрэча з Ганнай Літвіненкай.
10.50. Прэс-экспрэс.
11.20. "Партрэт". Тэлевізійны спектакль.
12.55. Там, за воблакамі...
13.15. Раманс у выкананні М.Навахіжына.
14.25. Дзелавая хроніка.
14.35. Брыдж.
14.55. Бізнес-клас.
• 15.10. "Воўчая шкура".
◆15.20. "Журботны горн".
16.30. Рытмы Шры Ланкі.
16.45. Азбука ўласніка.
16.55. Футбол. Міжнародны турнір. Кубак чэмпіёнаў Садружнасці. Фінал.
18.50, 20.35. Надвор'е.
18.55. Поле цудаў.
19.40. Добрай ночы, малышы!
◆20.45. "Твін Пікс".
21.40. Чалавек тыдня.
21.55. Аб творчасці амерыканскай актрысы М.Кор'юс.
22.35. Тэлескоп.
23.15. Музагляд.
0.20. Прэс-экспрэс.
0.30. Праграма "Х".
0.45. Пляцоўка агляду.

Канал "Расія"
6.00, 13.00, 19.00, 22.20. Весткі.
6.20. Патрабуюцца... патрабуюцца...
6.30. Формула-730.
7.00. Не быць дыназаўрам.
7.20. Час дзелавых людзей.
7.50. Паехалі.
8.00. Сусветныя навіны Эй-бі-сі.
8.30. Міф Дзмітрыя Пакроўскага.
9.15. Зала чакання.
10.05. Наш сад.
10.35. Новая лінія.
◆11.05. "Санта-Барбара".
11.55. Белая варона.
12.40. Сялянскае пытанне.
13.25. Г.Бёль, "Няўлоўныя". Спектакль.
14.35. Яны жывуць па Карану.
• 14.50. "Вясёлая карусель".
15.00. Тэлегазета.
15.05. Бізнес у Расіі.
15.35. Там-там навіны.
15.50. Паралелі.
16.05. Новая лінія. "Жыццё без жорсткасці".
◆16.55. "Па слядах белага мядзведзя". 2-я серыя.
17.45. Шарман-шоу.
18.45. Свята кожны дзень.
19.25. Падрабязнасці.
◆19.40. "Ваяж тэрора". 2-я серыя.
21.15. Ніхто не забыты?
21.25. "К-2".
22.40. Аўтаімгненне.
22.45. Зоркі гавораць.
22.50. Спартыўная карусель.

Санкт-Пецярбург
• 6.30. "Сябры".
6.45. Інфарм ТБ.
◆7.05. "На парозе ночы".
8.00. "Вячэрні звон". Музычны канал.
9.10. Нямецкая хваля.
9.40. Дзецям пра звераням.
• 10.00. "Жыла-была пчолка" і інш.
10.30. Хуткая дапамога.
11.00. Фільм-канцэрт.
11.30. Інфарм ТБ.
11.40. "Крэпасць неадольная". Дак.фільм.
12.10, 14.25, 18.05, 20.40, 0.45. Музычны момант.
12.25. Публіцыстычны фільм "Цела Леніна".
13.15. Чэмпіянат Расіі па бальных танцах сярод прафесіяналаў.
14.30. Інфарм ТБ.
14.40. "Адкрываю для сябе Расію". Краснадар.
◆15:10. "Я цябе ніколі не забуду".
16.35. "Ці лёгка быць храбрым".
16.45. Пра Маякоўскага.
17.15. "Небяспечнае напружанне. Замкнуты ланцуг неплацяжоў".
17.30. "Цхінвал. Горад, дзе не чутна песень".
18.10. Вялікі фестываль.
18.30. Інфарм ТБ.
◆18.55. "Гісторыя хваробы".
19.40. Спорт, спорт, спорт...
20.00. Сёння.
20.35. Тэлемагазін.
20.45. Хранограф.
21.45. Пецярбургскі ангажэмент.
22.35. Ваш стыль.
22.45. Інфарм ТБ.
◆23.05. "Наводны жах" (ЗША).

8-ы канал
• 18.00. "Карусель". "Піраміды" з серыі "Аміга і яго сябры".
18.30. Музычная праграма.
19.15. Опра Уінфры-шоу: "Я не магу паверыць, што са мной гэта здарылася".
◆19.45. "Хіл стрыт блюз": "Афіцэр года".
◆20.40. "Я купляю гэтую жанчыну". 131, 132 серыі.
◆21.30. "Сэрцаў біццё".
23.15. Праграма відэакліпаў.

Каб зэканоміць ваш час:
◆ мастацкія фільмы
• мультфільмы

ГАЛЬСКІ ГАРАСКОП

КЛЁН (11.04 –20.04; 14.10 – 23.10)
Мудрэц.
Ч.Чаплін.

Гэта незвычайны чалавек: злы і добры. Клён заўсёды арыгінальны. Выдзяляецца ў натоўпе. Валодае вялікімі амбіцыямі, гордасцю. Часта цынічны. Закаханы ў сябе, любіць, каб пра яго гаварылі. Ахвочы да пахвалы, можа жыць скромна, калі ў гэтым ёсць неабходнасць. Каханне ў клёна вельмі складанае, тут яму прыходзіцца навязваць сваю волю партнёру, капрызы. Клён валодае добрай памяццю, лёгка вучыцца.

АРЭХ (21.04 – 30.04; 24–10 – 11.11)
Страсны.
Пікасо

Поўны кантрастаў, з дзівацтвамі, цвёрдым характарам. Часта эгаістычны, агрэсіўны, але горды, з шырокім кругаглядам. Адсутнасць гібкасці робіць яго нялёгкім партнёрам у жыцці. У каханні вельмі раўнівы. Вельмі глыбока перажывае кожную сустрэчу з каханым чалавекам. Пры блізкім знаёмстве падпільноўваюць усякія нечаканасці, не заўсёды прыемныя. У звычайным жыцці вызначаецца вялікай працаздольнасцю, амбіцыяй. Яму не патрэбна танная папулярнасць. Не выносіць кампрамісу.

КАШТАН (15.05 – 23.05; 11.11 – 21.11)
Справядлівы.

Яго прыгажосць не штодзённая і раскрываецца толькі пры блізкім знаёмстве, пры якім ён не стараецца зрабіць уражанне. Валодае пачуццём справядлівасці, можа вытрымаць бай за сваю справу. Прыроджаны дыпламат. У каханні далікатны. Нялёгка знаходзіць сабе партнёра, але хоча гэтага. Калі кахае па-сапраўднаму, дык толькі раз. Не ўпэўнены ў сабе. У сямейным жыцці здольны да хатняй работы і поўнасцю аддае сябе сям'і. Яго лёс часцей больш залежыць ад іншых людзей, чым ад сябе і ад акалічнасцей. Змагаецца з цяжкасцямі. Не мае поўнага задавальнення ў жыцці.

ЯСЕНЬ (25.05 – 3.06; 22.11 – 1.12)
Горды.

Абаяльны, яго любяць блізкія і знаёмыя. Характар жывы, імпульсіўны, робіць тое, што лічыць патрэбным. Лёгка дасягае мэты. Калі не дасягае, то адыходзіць ад справы. Інтэлігентны, здольны, проста цудоўны. Акрамя добразычлівасці і добрых адносін да людзей, часта выкарыстоўвае пэўную акалічнасць у сваіх інтарэсах. На яго можна спадзявацца, і яму можна давяраць. У каханні верны і адданы, калі адважыцца на жыццё ўдваіх, ставіцца да гэтага з усёй сур'ёзнасцю. Іграе лёсам, шукае незвычайнага ў жыцці. У цяні гэтага дрэва не будзе дрэнна нават у самыя цяжкія і бурныя дні.

ГРАБ (4.06 – 13.06; 2.12 – 11.12)
Эстэт.

Прыгажосць халодная. Клапоціцца пра знешні выгляд. Па характару эгаіст. Хоча наладзіць жыццё найлепшым чынам. Жыццё вядзе размеранае, рэдка бывае шчаслівы ў каханні. Часцей за ўсё бывае нялюбым, але і са свайго боку глыбокіх пачуццяў не зведвае. Нерашучы, баіцца зрабіць выбар.

ІНЖЫР (14.06 – 23.06; 12.12 – 22.12)
Сентыментальны.
Паскаль, Флабер.

Асоба моцная, не кожнаму падабаецца. Вялікія патрэбнасці ў каханні. У меркаваннях незалежны, не церпіць супярэчнасцей, калі можа сабе дазволіць — знішчае праціўніка, наогул любіць жыццё. Любіць быць у цэнтры вялікіх страсцей і не толькі сямейных. Незвычайна ставіцца да звяроў і дзяцей. Здольнасці і інтэлігентнасць яго практычныя. Гультаяваты і шукае зручнага месца, але на зямлі стаіць упэўнена дзвюма нагамі. Кіруе жыццём з алоўкам у руках. Валодае пачуццём гумару. Калі хто-небудзь звяжа сваё жыццё з інжырам, не будзе шкадаваць, але няхай і не чакае ад яго цуду.

БЯРОЗА (24.06)
Творца.
Хемінгуэй.

Дрэва прыгожае, далікатнае, жывое. Яе любяць. Сімпатычная і белая бяроза не прыносіць чалавеку клопатаў. П'е ў меру, але смяецца на ўвесь голас. Не выносіць наогул вульгарызму ў чым бы там ні было. Пазбаўлена снабізму, любіць бываць на улонні прыроды. Лёгка прыстасоўваецца да любых умоў. Толькі ёй патрэбна магчымасць працаваць. У рабоце можа быць тытанам. Пачуцці пастаянна верныя. Зможа зрабіць усё для таго, каб партнёр быў шчаслівы. Не шкадуе аб сваім выбары. Калі ўмовы на яе карысць, то працуе творча. Інтэлігентнасць, фантазія, працаздольнасць адчыняюць перад ёй усе дзверы. У бярозы невялікія патрабаванні, ёй дастаткова дамашняга ачага, работы, вялікай бібліятэкі. Вакол яе ствараецца атмасфера спакою, звычайнага чалавечага шчасця.

БУК (22.12)
Вынаходлівасць.
Пучыні.

Прыгожы, горды, клапоціцца аб сваім знешнім выглядзе, часам занадта. Мае добры густ у адзенні, убранні дома, калі дазваляюць сродкі. Любіць смелыя праекты і заўсёды стараецца іх рэалізаваць. Выдатна арганізуе сваё жыццё. Хоць гэта і практычны чалавек, ён здольны на высакародныя ўчынкі, добра кіруе дамашнім бюджэтам. Не рызыкуе, асцярожны. У каханні вызначаецца вялікай фантазіяй, разважлівы.

ЯБЛЫНЯ (25.06 – 4.07; 23.12 – 1.01)
Каханне.
Жорж Санд.

Вельмі моцнага целаскладу. Далікатная знешнасць. Да старасці будзе валодаць вялікім запасам сексу. Карыстаецца поспехам. Адчувальная ў каханні. Шчаслівая. Гатовая да флірту. Калі знойдзе задавальненне ў сямейным жыцці, не будзе глядзець па баках, але хоча кахаць і быць каханай. Нягледзячы на рамантычную натуру, верны і разумны партнёр. У жыцці не робіць разлікаў. Аддасць апошнюю кашулю, падзеліцца апошнім. Часта рассеяная, не з'яўляецца філосафам. З вялікай доляй фантазіі. Мае здольнасць да навук. Пры спрыяльных умовах можа дабіцца поспеху. Жыве ў пастаянным руху, цікава і без суму.

С.Анупрыенка,
кандыдат філасофскіх навук.

СПОРТ

"BLR" — значыць Беларусь!

Вось і настае пара самастойнага алімпійскага дэбюту Беларусі. Адбудзецца гэта на XVII зімовай Алімпіядзе ў Ліллехамеры, якая стартуе 12 лютага і працягнецца аж да 27 лютага. А ўжо ў наступную суботу спецыяльным рэйсам авіякампаніі "Белэйр" адправіцца ў Нарвегію беларуская алімпійская дэлегацыя, у складзе якой 33 спартсмены, трэнеры і абслуговы персанал(усяго 17 чал.), прэзідэнт і генеральны сакратар Нацыянальнага Алімпійскага камітэта Беларусі з суправаджаючымі, сем афіцыйных асоб і два спартыўныя журналісты.

Напярэдадні, у пятніцу, з'явіцца ў продажы першы нумар НАКаўскай газеты "Алімпійскі веснік", што цалкам прысвечаны Алімпіядзе і нашым прадстаўнікам на ёй.

А нашы будучыя алімпійцы, якіх мы хутка будзем бачыць па тэлебачанні і адрозніваць па знаёмаму сцягу і абрэвіятуры "BLR" і, зразумела, спадзявацца ўбачыць іх на п'едэстале, выступаюць яшчэ на розных міжнародных спаборніцтвах.

Беларускі канькабежац Ігар Жалязоўскі выступіў на чэмпіянаце свету па спрынтэрскаму мнагабор'ю ў канадскім горадзе Калгары. Ён заваяваў "бронзу" на дыстанцыі 1000 метраў, а ў агульным заліку стаў толькі шостым. Першае месца заняў амерыканец Дэн Джэнсан, які палепшыў свой жа рэкорд свету на пяцісотметроўцы — 35,76 секунды.

На чэмпіянаце свету па лыжнаму дваябор'ю сярод юніёраў у Аўстрыі наш Сяргей Захаранка заняў пачэснае шаснаццатае месца.

***

На праходзячым у Маскве Кубку Садружнасці па футболу мінскае "Дынама" згуляла апошні для сябе матч. Ён, як вы ведаеце, нічога не вырашаў ні для мінчан, ні для іх сапернікаў. Таму, напэўна, дынамаўцы так бліскуча і перамаглі "Алгу-РІІФ" з Бішкека, забіўшы дзесяць безадказных мячоў. А ў паўфіналах сустракаюцца маскоўскі "Спартак" з ашгабацкім "Капетдагам" і тбіліскае "Дынама" з ферганскім "Нефтчы".

Яўген ПУЧКОЎ.

КІНААФІША МІНСКА

3 лютага

"МАСКВА": "Вайна ў небаскробе"*** — 12.00, 15.50, 19.30, 21.20. "Начныя вочы-3"*** — 14.00, 17.40. Шоу-праграма "Парадзіз" у 23.00.

"КАСТРЫЧНІК": "Вайна ў небаскробе"*** — 13.00, 16.40, 20.30. "Начныя вочы-3"*** — 14.40, 18.30. Музычна-пацяшальная праграма "Макс шоу" — 21.30.

"АЎРОРА": "Кропка, кропка, коска" (д) — 10.00, 14.00. "Дзейнічай, Маня!" (1,5 с.) — 11.50, 14.20, 16.40, 18.50, 21.00. "Сямейства Дракулы"*** — 12.10, 17.40, 19.20, 21.10. "Асабістае жыццё каралевы" — 16.00 (л).

"БЯРЭСЦЕ": "Пераступіўшы мяжу"** — 12.00, 16.00. "У ложку з ворагам"*** — 14.00, 17.40. "Няма куды больш бегчы" — 13.00, 16.40. "Шалёны пляж" — 11.30, 15.00, 18.30. Інфармацыйна-пацяшальная праграма — 20.30.

"ВІЛЬНЮС": "Агенты КДБ таксама ўлюбляюцца"** — 16.50. "Сямейства Дракулы"*** — 12.20, 15.30, 20.10. "Мая мачаха — іншапланецянка" (1,5 с.) — 13.40, 18.20, 21.30. Відэазала: 13.10, 15.15, 17.20, 19.25, 21.30.

"ДРУЖБА": "Сямейства Дракулы"*** — 13.20, 18.20, 21.20. "Мая мачаха — іншапланецянка" (1,5 с.) — 16.20. "Клас 1999"*** — 14.40, 19.40. Відэабар працуе з 17.00.

"ПАРТЫЗАН": "Начныя вочы-3"*** — 11.00(л), 14.30, 18.00, 21.30. "Вайна ў небаскробе"*** — 12.50, 16.20, 19.50.

"ПЕРАМОГА": "Міс Катастрофа" — 10.00, 15.10. "Няма куды больш бегчы" — 13.30, 18.30, 20.20, 22.00(н). "Золата"*** — 11.50, 17.00. Відэазала: "Парк юрскага перыяду" — 10.00, 12.00, 14.00, 16.00, 18.00, 20.00.

"САЛЮТ": "Начныя вочы-3"*** — 11.30, 14.50, 18.10, 21.30. "Вайна ў небаскробе"*** — 10.00, 13.20, 16.40, 20.00.

"СУЧАСНІК": "Школа сцюардэс" — 14.20. "Японская лэдзі Чатэрлей"**** — 16.00, 17.40, 19.20, 21.00.

"БЕЛАРУСЬ": "Паўночная гарачыня"*** — 11.00, 12.30, 16.30, 19.40. "Паляўнічыя на монстраў" — 14.20, 18.20, 21.30. "Сэрцы трох-2" (2 с.) — 15.10, 19.00. "Сямейства Дракулы"*** — 11.10, 13.50, 17.40, 21.20. Інф.-пацяшальн.праграма — 20.30.

"МІР": "Прадказанне" (1,5 с.) — 12.00, 14.00, 16.00, 18.00, 20.00. "Пераступіўшы мяжу"** — 11.00, 15.00, 19.00. "У ложку з ворагам"*** — 13.00, 17.00, 20.50. Відэазала: "Мой кузен Віні" — 14.30, 16.30, 18.30.

"КІЕЎ": "Ніндзя правіцеля" — 15.00. "Паўночная гарачыня"*** — 17.00. "Калігула"**** (2 с.) — 19.00.

"КАМСАМОЛЕЦ": "Кінаклуб "Святлафор" (д) — 10.20, 10.30, 13.00. "У ложку з ворагам"*** — 14.00, 17.00. "Пераступіўшы мяжу"** — 12.00, 16.00, 17.40, 20.30. "Дзейнічай, Маня!" (1,5 с.) — 15.00, 18.40. Зала індыйскага фільма: "Расплата за злачынства" (2 с.) — 19.20.

"ПІЯНЕР": "На сцежцы вайны" (д) — 11.50. "Адзін дома" — 10.00, 13.20, 15.10, 18.40. "У пошуках душы"*** — 17.00, 20.40. Відэазала: "Д'яблавы акрабаты" (д) — 10.00. "Дасканалая зброя" — 11.20, 14.30, 17.30, 20.30. "Цяжкае дзіця" — 13.00, 16.00, 19.00.

"РАКЕТА": "Сэрцы трох-2" (2 с.) — 16.00. "Адзін дома" — 14.00, 20.00. "Сесілія"**** — 18.20.

"РАДЗІМА": "Ніндзя правіцеля" — 12.00, 15.20. "Школа сцюардэс" — 13.40, 18.40. "Паўночная гарачыня"*** — 16.50, 20.20.

"ЦЭНТРАЛЬНЫ": "Пераступіўшы мяжу"** — 11.00, 14.30, 19.45. "У ложку з ворагам"*** — 12.45, 17.45, 21.15. "Пра бізнесмена Фаму" — 9.30, 16.15.

"ЭЛЕКТРОН": "Паўночная гарачыня"*** — 13.40, 16.40, 19.40, 21.20. "Сэрцы трох-2" (2 с.) — 14.40, 18.40. "Цягнік у Каліфорнію" — 17.00. "Бабнік" — 15.20, 18.20. "Вустрыцы з Лазаны" — 13.20, 21.00.

"АВАНГАРД": "Кашмар на вуліцы Вязаў-3"*** — 15.00. "Каб выжыць" (1,5 с.) — 17.00. "Драпежнік-2"*** — 19.00.

"ЗНАМЯ": "Палёт у краіну пачвар" (д) — 14.30. "Адзін дома" — 16.00, 18.00. "Каб выжыць" (1,5 с.) — 20.00.

"ЗМЕНА": "Равучы агонь" — 11.30, 15.40, 19.50. "Каб выжыць" (1,5 с.) — 13.20, 17.30.

"УДАРНІК": "Палёт навігатара" (д) — 14.10. "Адзін дома" — 15.40, 19.20. "Каб выжыць" (1,5 с.) — 17.30.

ДОМ ВЕТЭРАНА: "Разборлівы жаніх" (кінакамедыя) — 16.00. (кінаклуб "Ілюзіён").

(д) – дзіцячы сеанс;
*** – дзеці да 16 гадоў дапускаюцца ў суправаджэнні бацькоў;*
**** – дзеці да 16 гадоў не дапускаюцца;*
***** – дарослым з 18 гадоў;*
(л) – ільготны сеанс (скідка на 50 працэнтаў ад кошту білета);
(н) – начны сеанс (кошт білета на 30 працэнтаў вышэйшы).

Надвор'е

Сёння ўдзень па рэспубліцы чакаецца воблачнае надвор'е, часам ападкі, снег, невялікая мяцеліца, па паўднёваму захаду слабы галалёд, на дарогах галалёдзіца. Тэмпература паветра ў Гродна – каля 0°, Брэсце 0 – +2°, Магілёве – -1 – -3°, Мінску, Гомелі – 0 – -2°, Віцебску -3 – -5°. У наступныя двое сутак на большай частцы тэрыторыі рэспублікі ападкі, тэмпература паветра ўначы -2– -7°, удзень -4 – +1°.

Валянціна СКРЭБЕЦ, інжынер-сіноптык Белгідрамета.

Заснавальнікі: ЦК СМБ, калектыў рэдакцыі газеты "Чырвоная змена".
Выдавец: газетна-выдавецкае закрытае акцыянернае таварыства "Маладняк", 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.
Газета ўзнагароджана ордэнам Працоўнага Чырвонага Сцяга. Набрана і звярстана ў наборна-выдавецкім бюро "ЧЗ".
Друкарня выдавецтва "Беларускі Дом друку", 220013, г.Мінск, пр. Ф. Скарыны, 79.
Выходзіць у аўторак, чацвер і суботу.

Аўтары надрукаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць прыведзеных фактаў. Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы ў парадку абмеркавання, не падзяляючы пункту гледжання аўтара.
Час падпісання ў друк: па графіку – 19.20, падпісана – 19.20.
М. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
Індэкс 63129. Тыраж 65 000. Зак. 13.

АДРАС РЭДАКЦЫІ:
220013 г.МІНСК, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.
ТЭЛЕФОНЫ: прыёмная – 68-26-27; намеснікі галоўнага рэдактара – 32-12-82, 68-29-45; сакратарыям – 68-29-28; аддзел палітыкі – 68-25-55; аддзел эканомікі і сацыяльных праблем – 68-28-52; аддзел культуры і гістарычнай спадчыны – 68-29-56; аддзел маральна-этычнага выхавання – 68-25-93; аддзел пісьмаў і вывучэння грамадскай думкі – 68-28-32; аддзел інфармацыі – 68-27-21; аглядальнікі – 68-29-26; аддзел ілюстрацыі – 68-27-74, 68-25-41; ул. кар. па Брэсцкай вобл. – (01622) 5-57-57, ул. кар. па Віцебскай вобл. – (02132) 2-36-37.;
РЭКЛАМНАЯ СЛУЖБА – тэл.68-29-56, 68-29-45. Факс: 32-21-03.
Расцэнкі на рэкламу ў газеце: І паласа —5000 руб./кв.см, IV паласа — 4000 руб./кв.см.

Галоўны рэдактар Уладзімір БЕЛЬСКІ